

Maktlösa eller pådrivare från vänster?

*En studie av radikala vänsterpartiers påverkan på
konventionella partier*

Filip Andersson

Abstract

This paper utilizes MARPOR's data between 1990–2021 and ordinary least squares regressions to investigate whether radical left parties have any influence on mainstream parties, if it differs between position and issue salience and whether their influence is contingent on issue. Three research questions are formulated to examine, with the help of both spatial and issue salience theory, whether the radical left influence the party competition in two issue domains: welfare and multiculturalism.

The paper's result shows how there is no association between radical lefts' position and issue salience and mainstream parties' position and issue salience, in both domains. The paper shows that this is caused by two different dynamics inhibiting in the issue competition. The welfare issue is dominated by a high salience and competition in the middle of the left/right dimension. The radical lefts' inability to influence parties in the issue domain of multiculturalism is mainly driven by populist radical right parties. Different dynamics of party systems enable and prevent parties from influencing the party competition.

Spatial and issue salience theory are compatible and highlight different aspects of party competition. The paper demonstrates that some of the spatial theory's main assumptions are too broad and not applicable on single issues.

Key words: issue competition, spatial theory, radical left, party competition, party system, issue salience, MARPOR

Antal ord: 12 911

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte	2
1.1.1	Frågeställning	2
1.1.2	Disposition	2
2	Radikala vänsterpartier	3
2.1	Vilka är de?	3
2.1.1	Fyra typer av vänsterpartier.....	4
3	Partiinteraktion och konkurrens	6
3.1	Partier och partisystem	6
3.2	Hur kan vi förstå partiernas interaktionsmönster?	7
3.2.1	Spatial teori: positionell direktkonfrontation	8
3.2.2	Issue competition: sakfrågans relevans	9
3.2.3	Ett teoretiskt närmande?.....	11
3.3	Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partier	13
4	Forskningsdesign	16
4.1	Material	16
4.2	Operationalisering	18
4.2.1	Partier	18
4.2.2	Position och sakrelevans	19
4.2.3	Nyckelvariabler	20
4.2.4	Kontrollvariabler	20
4.3	Metod	21
5	Empirisk genomgång	24
5.1	Påverkan på sakrelevans.....	27
5.2	Påverkan på position	32
6	Slutsatser	38
7	Referenser	40
8	Appendix	I

Diagram

Diagram 1	24
------------------------	-----------

Figurer

Figur 1	28
----------------------	-----------

Figur 2	29
----------------------	-----------

Figur 3	30
----------------------	-----------

Figur 4	31
----------------------	-----------

Figur 5	32
----------------------	-----------

Figur 6	33
----------------------	-----------

Figur 7	35
----------------------	-----------

Figur 8	26
----------------------	-----------

Tabeller

Tabell 1	23
-----------------------	-----------

Tabell 2	26
-----------------------	-----------

Förkortningar

IDEA International Institute for Democracy and Electoral Assistance

KP Konventionella partier

MARPOR Manifesto Research on Political Representation

RVP Radikala vänsterpartier

SOC Socialdemokratiska partier

1 Inledning

Den samhällsvetenskapliga forskning som undersökt partikonkurrens har främst testat hur partier reagerar på förändringar i väljaropinionen, valresultatets påverkan, samt väljarnas sakpolitiska prioriteringar (se Abou-Chadi 2014; Adams 2012; Adams et al. 2004; Adams et al. 2006). Få akademiker har undersökt hur partier påverkar varandra inom partisystem, fastän partisystem karakteriseras av interaktionen mellan partierna som befinner sig inom systemet (Sartori 1976: 43–4). Två viktiga verk är Adams och Somer-Topcu (2009) och Williams (2015) som undersöker hur partier påverkar varandra genom sin ideologiska position längs med vänster/höger-dimensionen. Men vi vet fortfarande jämförelsevis lite om partiernas interaktion med varandra, hur den påverkar policypositioner och varierar mellan sakfrågor (Abou-Chadi & Krause 2018: 829). Interaktionsmönstret som existerar mellan partier är viktigt att undersöka för att förstå om partier påverkar varandra genom sin policyposition eller sakfrågans relevans.

Att utöka kunskapen om partikonkurrens är fortfarande relevant. Partikonkurrensen har förändrats sedan 1980/1990-talet. Breda samhälleliga förändringar har öppnat upp för flera partier och de som tidigare befanns sig i periferin har fått ökad betydelse (Dalton 2021: 1). Partierna som fått en viktigare roll finns både till höger och vänster om de traditionella partierna och betecknas ofta som radikala eller populistiska (Fagerholm 2018: 411). Den förändrade partikonkurrensen och hur den påverkar partiernas interaktionsmönster har delvis undersökts, men främst fokuserat på radikala högerpartier (se Abou-Chadi 2014; Abou-Chadi & Krause 2018; Norris & Inglehart 2019). Det enorma akademiska fokus som riktats mot radikala högerpartier har varit på bekostnad av radikala vänsterpartier (Norris & Inglehart 2019: 218). De radikala vänsterpartierna är en gammal partifamilj som växt i antal sedan 1990-talet. Partifamiljen har konsoliderat sin politiska närvaro i Västeuropa och är idag en distinkt partifamilj med en gemensam policyagenda (March 2009: 136–8; Olsen et al. 2010: 6–7).

På senare år har akademiker i större utsträckning intresserat sig av partifamiljen (Lourenço 2021: 755, 770). Idag vet vi att partiernas framgångar kan tillskrivas både tillgång och efterfrågans faktorer så som hög arbetslöshet, hög nivå av EU-skepsis och frånvaron av konkurrerande nischpartier (March & Rommerskirchen 2012: 200; March & Rommerskirchen 2015: 48). Men det finns brister i vår kunskap om partifamiljens inflytande på partikonkurrensen och deras påverkan på konkurrenternas policypreferenser i specifika sakfrågor. Det saknas dels kunskap huruvida radikala vänsterpartier i sin interaktion med andra partier förmår dem att justera sin position eller betona en sakfråga mer. Det saknas också kunskap om radikala vänsterpartiers eventuella påverkan skiljer sig mellan sakfrågor. Den fråga som fortfarande står obesvarad blir därmed *om radikala vänsterpartier har någon*

påverkan på övriga partiers position och/eller sakrelevans och om deras eventuella påverkan varierar mellan sakfrågor?

1.1 Syfte

För att leva upp till den övergripande problemformuleringen är syftet med denna uppsats att med utgångspunkt från Manifesto Research on Political Representation (MARPOR) jämföra partiers förflyttningar i position samt sakrelevans i sakfrågorna välfärd och multikulturalism mellan åren 1990 och 2021 i 14 länder¹. Ambitionen är att det ska utmynna i svar på nedanstående fråga.

1.1.1 Frågeställning

- Har radikala vänsterpartier någon påverkan på konventionella partiers position och/eller sakrelevans?

1.1.2 Disposition

Först beskrivs de radikala vänsterpartierna, därefter det teoretiska ramverket tillsammans med radikala vänsterpartiers policypåverkan. I efterföljande stycken diskuteras material, operationalisering och metod för analys. Därefter presenteras den empiriska genomgången, avslutningsvis redogörs uppsatsens slutsatser och deras betydelse.

¹Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Nederländerna, Norge, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige, Portugal och Tyskland.

2 Radikala vänsterpartier

2.1 Vilka är de?

Vid tiden för Sovjetunionens kollaps fanns det en allmän uppfattning att vänsterpartier, i synnerhet kommunistpartier, hade förpassats till historiens papperskorg (March & Mudde 2005: 23). Kommunismen var den radikala vänsterns primära representant men deras misslyckande indikerar inte vänsterradikalismens misslyckande per se. Under 1900-talet uppstod många former av radikalism i Europa från både höger och vänster med djupa rötter i nationella kontexter. Ett exempel är ”den nya vänstern” som kan härledas till 1950/60-talet (March 2012: 50). Partifamiljen innehåller en bred palett av partier och inte bara kommunistiska partier. Den ökade akademiska uppmärksamheten av partifamiljen under senare år har resulterat i en djupare förståelse av partifamiljen och en brett accepterad definition av termen ”radikal vänster” (Lourenço 2021: 756).

Att partierna benämns radikala i stället för ”hård vänster” eller *far left* är fördelaktigt. De senare har en inneboende antydning att partierna är marginaliserade. Partiernas radikalism tar sitt uttryck i de transformativa mål och förespråkande av genomgripande förändringar av det politiska systemet som partierna är en del av (March 2012: 9). Radikala ideologier är snarare en radikaliserings av redan brett accepterade åsikter och värderingar i samhället (March 2012: 9–19; Mudde 2010: 1178). Det som utmärker radikala vänsterpartier är inte deras främmande åsikter utan deras radikaliserande av historiskt etablerade idéer. Radikalism är situationsbetingad. En radikal aktör kan i sig själv vara otillräcklig för att skildra en idealtypisk radikalism. Den ”radikala” aktören ses som radikal på grund av betoningen av sakfrågor som anses vara ”radikala” i den nationella kontext de befinner sig i (March 2012: 10).

Ett problem med radikalism är att det frekvent kopplas samman med extremism (March 2012: 9). Radikalism och extremism definieras utifrån deras relation till den liberala demokratin. Radikaler är anti-demokratiska, men inte *anti* demokrati per se; radikala vänsterpartier kräver genomgripande förändring i det liberaldemokratiska systemet men motsätter sig inte demokratins principer. Radikala aktörer placerar sig inom demokratin, extremister placerar sig på motsatt sida utanför demokratins ramar (March 2012: 10–1).

En praktisk tillämpning av radikala och extrema partier är svår. Flera studier gör ingen distinktion mellan partityperna (se Fagerholm 2017: 21–3; March & Rommerskirchen 2015: 41–2). Ett brett och inkluderande perspektiv är alltså att föredra (Boldrini 2018: 595–6; Olsen et al. 2010: 6). Idag har många radikala

vänsterpartier modererat sin position i centrala sakfrågor och nivån av extremism hos de som regelbundet deltar i val kan ifrågasättas (Fagerholm 2017: 32; March 2012: 11). De få partier inom partifamiljen som idag kan ses som extremister är få och når sällan några framgångar i val (March 2012: 18).

Radikala vänsterpartier definieras som både radikala och vänster. Partierna är radikala dels i den mening att de motsätter sig underliggande socio-ekonomiska strukturer, som är inneboende i den samtida kapitalismen. Motståndet sträcker sig från ett uttalat avståndstagande av konsumerism och ny-liberalism, till ett uttalat motstånd av privatägande och kapitalistiska vinstintressen. Partifamiljen är dels radikal i förespråkandet av alternativa ekonomiska strukturer tillsammans med alternativa maktstrukturer som syftar till en markant omfördelning av resurser från existerande politiska eliter (March 2009: 126; March & Mudde 2005: 25).

Partierna definieras som vänster då de identifierar ekonomisk ojämlikhet som basen för rådande politiska och sociala arrangemang, samt förespråkar utökade kollektiva ekonomiska och sociala rättigheter. Partierna har en starkare uttalad och konsekvent antikapitalism, i jämförelse med antidemokrati. Partifamiljen har en starkt vänsterorienterad internationalism, som strävar efter att skapa nationella nätverk och solidaritet. Partierna identifierar globala strukturer som orsaken till nationella och sociopolitiska problem, till exempel imperialism och globalisering (March 2009: 126; March & Mudde 2005: 25).

2.1.1 *Fyra typer av vänsterpartier*

Partifamiljen kan delas in i fyra underkategorier som i huvudsak baseras på deras ideologiska position (March 2012: 16). Den första kategorin är kommunistiska partier och omfattar ortodoxa och reformerade kommunistiska partier. Gruppens åtagande till marxism sträcker sig många gånger inte längre än till kommunistiska namn och symboler tillsammans med en nostalgisk känsla för den "historiska rörelse" man upplever sig vara en del av. I denna kategori placeras det franska *Parti Communiste Français* och italienska *Partito dei Comunisti Italiani* (March 2012: 17–8).

Den andra kategorin är demokratiska socialister. Partierna identifierar sig som motståndare mot totalitär kommunism och neo-liberal socialdemokrati. Partierna förespråkar en icke-doktrinär och icke-marxistisk socialism, som betonar lokalt deltagande och "verklig" demokrati (March 2012: 19). Partier hemmahörande i denna grupp är: svenska *Vänsterpartiet*, danska *Socialistisk Folkeparti* och norska *Sosialistisk Venstreparti* (March 2012: 17).

Den tredje kategorin är populistiska socialistpartier. Partierna har en liknande ideologisk kärna som demokratiska socialister, men i jämförelse med ovannämnda partier. Socialistiska populistpartier har en uttalad och starkare etablissemangskritik. Tyska *Die Linke* och nederländska *Socialistische Partij* tillhör denna partikategori (March 2012: 17, 19).

Den sista kategorin är socialistiska populistpartier, som i relation till de andra kategorierna liknar traditionella populistiska rörelser mest (March 2012:18–9). Populism är ett notoriskt svårt begrepp att definiera, men det centrala är idén om

existensen av en motsättning mellan folket och eliten (Blombäck 2018: 230–1). Vänsterpopulister sätter inte klasskonflikten i centrum och har historiskt varit olika socialistiska eller socialdemokratiska rörelser (March 2017: 283, 285, 300). Få socialistiska populistpartier är konsekvent anti-kapitalistiska eller radikala och de är sällan långlivade (March 2012:18–9).

3 Partiinteraktion och konkurrens

3.1 Partier och partisystem

Uppfattningen om politiska partier och definitionen av dem är flera. Schumpeter (1994 [1942]: 283) definierar partier som en grupp vars medlemmar agerar i samförstånd i den konkurrensutsatta kampen om politisk makt. Sjöblom (1968: 21) beskriver partier som en organisation som genom allmänna val utser sina kandidater till det politiska systemets representativa församling och andra politiska positioner. Gunnarsson (2019: 16) definierar partier som en organisation som genom retorisk tävling i allmänna val med andra partier försöker vinna väljarnas röster i en valrörelse. En tävling som ytterst handlar om att påverka politisk makt. Gemensamt för begreppsförklaringarna är ett underliggande antagande om partier som enhetliga aktörer. Partier är inte endast objekt utan även subjekt (Gunnarsson 2019: 17).

Att klumpa ihop ett kollektiv till en aktör är inte problemfritt. Den kollektiva aktören riskerar att tillskrivas mål som är oberoende av individerna som utgör aktören (Sjöblom 1968: 48). Idéerna om det kollektiva agerandet som en enhetlig aktör är sprungen ur *rational choice*-teorins två grundantaganden: rationalitet och egenintresse. Individer förväntas agera på ett sätt som bäst säkrar deras måluppfyllelse och dessa mål reflekterar i sin tur deras egenintresse (Hindmoor & Taylor 2018: 39). Att definiera partier som enhetliga aktörer som strävar efter nyttomaximering är en förenkling som riskerar ignorera de delar som utgör helheten. Sjöblom (1968: 26–7) kringgår denna problematik genom sin idé om arenor. Partier opererar simultant på tre arenor: den partiinterna arenan, den parlamentariska arenan och väljararenan. Arenorna dikteras av olika regler, strukturer och mål och samtliga arenor är viktiga för partier. På den partiinterna arenan har partierna det övergripande målet att bevara partisammanhållningen. På den parlamentariska arenan är målet att maximera parlamentariskt inflytande. På väljararenan möter partierna väljarna och deras mål är att maximera röster.

På väljararenan uppstår transaktionskostnader och det kollektiva handlandet har medfört dilemman. I moderna demokratier bildades partier för att reducera kostnader och överbrygga kollektiva dilemman (Kitschelt 2009: 525; Müller 2000: 309). Partiinterna strukturer, dvs. den partiinterna arenan, möjliggör införlivandet av partiets kollektiva intressen (Müller 2000: 316, 329). Västeuropas demokratier är partidemokratier (Müller 2000: 309). Det är partier som fastslår valmanifest, utser kandidater samt får röster (Gunnarsson 2019: 18). Sjöbloms (1968) tre arenorna möjliggör förståelsen av partier som nyttomaximerande aktörer utan att ignorera de delar som utgör helheten. På väljararenan är det med anledning av ovan

diskussion rimligt att se partier som enhetliga nyttomaximerande aktörer. Det kan poängteras att uppsatsen är intresserad av partiernas interaktion med varandra. Uppsatsen har hitintills fastställt partier som enhetliga aktörer på en arena där de konkurrerar med varandra om väljarnas röster. Men partier existerar inte i, och agerar inte i, ett vakuum. I Västeuropa existerar partier i partisystem.

Enkelt uttryckt kan partisystem förstås som existensen av en pluralitet av partier som interagerar med varandra (Bardi & Mair 2008: 151). En minimalistisk definition av partisystem baseras på antal partier som befinner sig i det givna systemet. Systemets interna delar och relation till varandra ses sällan som relevanta (Bardi & Mair 2008: 152). En annan utmanande definition av partisystem tillskriver, i motsats till den minimalistiska definitionen, en stor betydelse till partiernas interaktionsmönster. Det är en systemorienterad definition baserad på en logik och förståelse som går längre än summan av antalet aktörer. Systemet tillskrivs en oberoende status med systematiska begränsningar och möjligheter (Bardi & Mair 2008: 153). Den systemorienterade definitionen definierar partisystem som ett system med en samling interagerande enheter i vilket samtliga aktörer påverkas av varandras agerande. Systemnivån är distinkt från nivån av interagerande enheter (Kitschelt 2009: 523). Ett partisystem tillhör ett givet system som skapas och består av det interaktionsmönster som genereras av dess beståndsdelar. Interaktionen skapar och upprätthåller gränser och begränsningar, eller åtminstone bundenhet till systemet. Den interaktion som avses är den som sker över de gränser som bestäms av parti, inte de som sker inom partiet. Ett parti är endast del av ett "system" när de är delar (i plural); och ett partisystem är precis det *system av interaktion* som resulterar från den kamp som sker mellan partier (Sartori 1976: 43–4). Det existerar inte *ett* partisystem. De arenor som existerar inom en given politisk enhet utmärker sig genom en variation av interaktionsmönster mellan partier. Inom samma politiska enhet existerar det därför flera partisystem (Bardi & Mair 2008: 161). Den parlamentariska och väljararenan är två exempel på partisystem. På väljararenan drivs partier av sakrelevans och partistrategi för att tillgodogöra sig störst antal av väljarnas röster (Bardi & Mair 2008: 157).

3.2 Hur kan vi förstå partiernas interaktionsmönster?

Relationerna mellan partier i ett givet system kan skifta snabbt, men de tenderar att följa givna mönster (Sjöblom 1968: 158). Ett av de mer vedertagna sätten att beskriva partiernas interaktion i ett givet system är att gradera dem längs med en vänster/höger-dimension. Partierna positionerar sig längs med skalan och kan beskrivas som om de står till höger, vänster eller mitten. Skalan används för att redogöra förändringar. Ett parti kan justera sin position till höger eller vänster. Skalan används samtidigt för att beskriva väljardistributionen. Viktigt att beakta är att skalan endast beskriver den relativa positionen (Sjöblom 1968: 159). Men att endast gradera partier längs med en vänster/höger-dimensionen säger inget om deras interaktion med varandra och hur partierna påverkar varandra. De två huvudsakliga teorier, spatial teori och *issue salience*, som redogör politiska partiers

interaktion och påverkan på varandra diskuteras i kommande stycken (st. 3.2.1–3.3.3).

3.2.1 *Spatial teori: positionell direktkonfrontation*

Under 1960-talet utvecklades *rational choice*-teorin av statsvetare och ekonomer vid amerikanska universitet. En teori som applicerar ekonomiska metoder i studiet av politik och konstruerar deduktiva modeller förankrade i människans rationalitet och egenintresse (Hindmoor & Taylor 2018: 39–41). Ett välkänt verk som försökt förklara partier och väljares beteende är Downs (1957) *An Economic Theory of Democracy*. Downs (1957: 4, 31, 38–9) spatiala modell utgår ifrån *rational choice*-teorins grundantaganden om människans rationalitet och egenintresse. Partier och väljare befinner sig i ett endimensionellt politiskt rum, ofta benämnt vänster/höger. Partiernas primära mål är att maximera sitt väljarstöd genom att erbjuda olika policypositioner. Väljarna antas rösta på det parti som ligger närmast hens egen mest prefererade policyposition. Det existerar en dynamik i partisystemet som möjliggör aktörernas lokalisering av varandra längs med den politiska dimensionen. I Downs (1957) modell skapas ett system som upprätthåller och begränsar aktörernas interaktionsmönster med varandra, i enlighet med Sartoris (1976: 43–4) systemdefinition. Aktörerna i systemet reagerar på varandras positionsförflyttningar och kan kostnadsfritt justera sina positioner för att maximera sitt stöd hos väljarna. Partier som vill maximera sitt stöd bör således justera sin position på ett sådant sätt att man är placerad så nära medianväljaren som möjligt (Downs 1957: 122–3). Det innebär att partier tenderar att justera sina positioner in mot mitten av vänster/höger-dimensionen över tid och det uppstår en jämvikt i partisystemet (Downs 1957: 123). Den spatiala modellen utgår från det amerikanska tvåpartisystemet, men dess slutsatser går att översätta till flerpartisystem (Downs 1957: 47). I tvåpartisystem tenderar partierna skapa en centrifugal rörelse mot mitten. I flerpartisystem tenderar partiernas interaktionsmönster skapa en centrifugal rörelse (Downs 1957: 126–7). Partiernas positionsförflyttningar är inte det enda som kan resultera i förändringar i partisystemet. Partierna måste också förhålla sig till förändringar i väljardistributionens (Downs 1957: 116–25, 130).

Rational choice-teorin har provocerat fram starka reaktioner (Hindmoor & Taylor 2018: 49, 51). Tidig kritik av den enkla spatiala modellen riktades mot den förenklade synen av väljarnas beteende. Väljarna utvärderar och reagerar också baserat på partiernas association till eftersträvarvärda mål, tillstånd eller symboler, som kan vara positivt eller negativt laddade. Väljarna kan inte enkom definieras baserat på ideologiska positionsfrågor, bedömningen som de gör av partiernas förmåga att lösa valensfrågor måste också beaktas (Stokes 1963: 372–3).

Den spatiala modellens antagande om rörelsefriheten som existerar längs med den politiska dimensionen har också kritiserats. Ideologier används av partier som ett verktyg för att locka till sig flest antal väljare, samtidigt som de reducerar den osäkerhet som existerar i partisystem (Downs 1957: 100). Men ideologier har också en begränsande funktion. De inskränker på partiernas rörelsefrihet längs med

vänster/höger-dimensionen, samtidigt som de möjliggör partiernas och väljarnas lokalisering av varandra (Budge 1994: 446, 448).

Den enkla spatiala modellen har utvecklats och anpassats till flerpartisystem (Adams 2001: 13). Modellen kombinerar spatial teori med insikter från beteendevetenskapen. Partierna antas fortsatt sträva efter att maximera sitt väljarstöd, men i denna modell uppstår ingen jämvikt (Adams 2001: 60–1). Partier antas kontinuerligt justera sin position, men endast inom ideologiskt avgränsade områden. Partier tenderar att inte justera sin position förbi konkurrentens position (Adams 2001: 18). Väljarna är begränsade av icke-policyrelaterade faktorer så som grupployalitet (klass, religion, etnicitet och partiidentifikation) i sitt val av parti. Partierna tvingas på grund av detta positionera sig på ett sätt som reflekterar väljarnas icke-policyrelaterade övertygelser (Adams 2001: 23).

Studier som använt sig av spatial teori menar att partier justerar sin position längs med vänster/höger-dimensionen på grund av konkurrenternas rörelser i partisystemet. Ideologier har en viktig betydelse, då de har en hämmande effekt. Partier reagerar starkare på positionsförflyttningar hos ideologiskt närliggande partier, i jämförelse med ett parti som befinner sig längre bort (Adams & Somer-Topcu 2009: 836; Williams 2015: 155).

Rational choice-teorin kritiseras ofta för bristande empirisk överensstämmelse (Hindmoor & Taylor 2018: 51), men den spatiala teorin har hittat empiriskt stöd för många av sina teoretiska antaganden. Empiri visar att partier justerar sin ideologiska position som svar på förändringar i väljardistributionen, tidigare valresultat, förändringar i konkurrenternas ideologiska position, samt valensfrågor (Adams 2012: 413; Fagerholm 2016: 504–3). Spatial teori kombinerat med den empiri som finns berikar vår förståelse av partiernas interaktionsmönster i flerpartisystem (Adams 2012: 413). Men mycket av den existerande spatiala litteraturen undersöker förändringar längs med en aggregerad vänster/höger-dimension. Vänster/höger-dimensionen är en sammansättning av sakfrågor som kan ha fler olika dynamiker (Abou-Chadi et al. 2020: 4–5). Agerandet i en sakfråga kan få helt andra resultat i en annan. Fokuset på en aggregerad vänster/höger-dimension har resulterat i att spatial teori har relativt lite att säga om partikonkurrens i enskilda sakfrågor. En teori som har mer att säga om enskilda sakfrågor är *issue competition*-teorin.

3.2.2 *Issue competition: sakfrågans relevans*

Issue competition-teorin beskriver partikonkurrens som en retorisk tävling. Förespråkare menar att det finns lite empiri som faktiskt pekar på att partier verkligen är engagerade i direkt konfrontation med varandra på det sätt som den spatiala teorin menar (Budge och Robertson 1987: 391). Partier väljer att accentuera sakfrågor som de upplever sig ha komparativa fördelar i. Interaktionsmönstret antar formen av partier som ”pratar” förbi varandra genom att framhäva sakfrågor på bekostnad av andra (Budge & Farlie 1983: 24; Petrocik 1996: 826). Partier är associerade med olika sakområden och det finns en utbredd uppfattning bland

väljarna att partier ”äger” specifika sakfrågor (Budge 1987: 24; Budge & Farlie 1983: 25).

Sakägande innebär att väljarna över tid har en tankeanknytning om ett specifikt parti som det mest kompetenta och handlingskraftiga, i den mening att de kan leverera ett önskvärt resultat i en given sakfråga (Stubager 2018: 349). Väljarnas tankeanknytning kan vidare delas in i två dimensioner, en associativ och en kompetensassociativ. Den första syftar till väljarnas spontana tankeanknytning av en sakfråga och ett parti. Väljarna associerar sakfrågan med partiet oavsett om de anser partiet vara det bäst lämpade att hantera sakfrågan. Den andra syftar till väljarnas association av en sakfråga med ett parti som de anser vara bäst lämpat att hantera sakfrågan (Walgrave et al. 2012: 772).

Enligt *issue competition*-teorin lokaliserar väljarna partierna genom den eller de sakfrågor partierna väljer att betona, till skillnad från spatial teori där väljarna använder partiernas position (Downs 1957: 38–9). Partiernas ideologiska position manifesteras genom den eller de sakfrågor ett parti väljer att betona och de sakfrågor ett parti väljer att inte betona. Partier kan justera sin position genom att betona, för partiet, helt nya sakfrågor (van Der Brug 2004: 224–5).

Issue competition-teorin har ett starkt fokus på enskilda partier och de enskilda strategier partierna tillämpar, i och med det ignoreras partisystemets möjliggörande och återhållande effekter (Green-Pedersen & Mortensen 2010: 257). Konkurrensen om sakfrågor och vilken som i förlängningen är viktigast resulterar i en kamp över systemets agenda (Green-Pedersen 2007: 610, 612). Systemet tvingar partierna att samtidigt uppmärksamma de sakfrågor som ägs av konkurrenten (Green-Pedersen & Mortensen 2010: 259). Det existerar en form av direktkonfrontation i konkurrensen om sakfrågornas relevans, i likhet med den spatiala teorin som menar att partikonkurrens har element av direktkonfrontation. I konkurrensen om sakfrågornas relevans har oppositionspartier fler möjligheter att konsekvent fokusera på sakfrågor som är fördelaktiga för dem (Green-Pedersen & Mortensen 2010: 259).

Partikonkurrens som konkurrens om sakfrågornas relevans har framgångsrikt förklarat interaktionsmönstret mellan konventionella partier och nischpartier (s.k. utmanarpartier) (se Meguid 2005; 2008). Det finns ingen ömsesidig förståelse för vilka partier som ska definieras som nischpartier. En första definition grundas i policyinnehåll, men även inom denna definition är man inte överens. Meguid (2005: 347–8; 2008: 3–4) exkluderar radikala vänsterpartier till skillnad mot Adams et al. (2006: 513) som inkluderar partifamiljen. En andra definition definierar nischpartier baserat på erfarenhet av, eller bristen av, regeringsämbetet. Konventionella partier växlar regelbundet mellan regeringsämbetet och opposition. Nischpartier är sällan nya för partisystemet men saknar erfarenhet av regeringsämbetet. Partierna, till skillnad mot konventionella partier, försöker omforma det politiska landskapet genom att öka relevansen av nya sakfrågor (Hobolt & Tilly 2016: 975). Nischpartier är en underkategori till småpartier, alla små partier är inte nischpartier men nischpartier tenderar vara småpartier (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 870). Abou-Chadi et al. (2020: 20) menar att det är partiernas storlek och inte deras ”nisch” som är den drivande faktorn. Radikala vänsterpartier identifieras inte som nischpartier, men de är små partier (March

2012: 207). *Issue competition*-teorins insikter om nischpartier bör därmed kunna förklara radikala vänsterpartiers interaktion med konventionella partier, i och med att det inte är partiernas ”nisch” per se som är den drivande faktorn.

Issue competition-teorin har inget rakt svar på i vilken riktning partier justerar sin position, i jämförelse med spatial teori som gör tydliga antaganden om partiernas interaktionsmönster. Men de som undersökt hur konventionella partier agerar strategiskt mot nischpartier erbjuder en del svar. Det är viktigt att först understryka att det inte är någon självklarhet att ett partis närvaro är given i en sakfråga. Men en första strategi som konventionella partier kan tillämpa mot nischpartier är en avvisande manöver. De konventionella partierna ignorerar nischpartiets sakfråga. Konventionella partier kan också tillmötesgå nischpartiet för att på så sätt minska sakfrågans relevans, vilket resulterar i en policykonvergens. En andra strategi är en fullskalig motattack för att öka sakfrågans relevans, vilket har en policydivergens som följd (Meguid 2005: 349). Det finns en inneboende risk att konventionella partier gör sig främmande för sina egna väljare, beroende på strategi och hur långt de väljer att gå med den (Meijers 2017: 415).

Issue competition-teorins fokus på enskilda sakfrågor gör den svår att relatera till en aggregerad vänster/höger-dimension. En central fråga som kvarstår för teorin att besvara är huruvida förändringar i sakrelevans faktiskt resulterar i att partierna i slutändan justerar sin position (Abou-Chadi et al. 2020: 4–5). Sakrelevans och position är inte samma sak och en förändring i en sakfrågans relevans måste inte sammanfalla med en förändring i partiets position och vice versa (Gunnarsson 2019: 97).

3.2.3 Ett teoretiskt närmande?

Uppsatsen har hittills presenterat två rivaliserande tankesystem som förklarar partiernas interaktionsmönster i ett partisystem. Historiskt har partiernas interaktion enligt spatial teori och *issue competition*-teorin setts som två separata fenomen. Men gemensamt för båda teorier är att de försöker förutspå hur röstmaximerande partier agerar för att öka sitt väljarstöd (Magni-Berton & Panel 2018: 784, 787–8). Teorierna har i större utsträckning kombinerats (Abou-Chadi et al. 2020: 4). På samma sätt som det inte existerar ett partisystem, existerar det inte en dynamik. Det existerar flera dynamiker som kan variera mellan sakfrågor (Abou-Chadi et al. 2020: 5). Om vi kombinerar spatial teori med *issue competition* breddas vår förståelse av partiernas interaktionsmönster (Abou-Chadi 2014: 433). Partiernas position kan många gånger villkoras av konkurrenternas vilja att betona eller inte betona en sakfråga. Förklaringar baserade på spatial teori och *issue competition* belyser olika aspekter av partikonkurrensen (Meijers 2017: 421). Först när vi kombinerar teorierna kan vi förklara partisystemets interaktionsmönster. Men en kombination av teorierna innebär också att vi belyser olika former av påverkan. Den spatiala teorin, i relation till *issue competition*, åskådliggör en mer djupgående påverkan som partier har gentemot varandra. När insikter från båda teorierna kombineras är det viktigt att fokusera på enskilda sakfrågor (Abou-Chadi et al. 2020: 5).

Dynamiken på väljararenan har förändrats. Väljarna är i större utsträckning mer sakpolitiskt orienterade (Dalton 2019: 11, 207, 210; Green-Pedersen 2007: 607). De väljer ett antal sakfrågor som de följer noga och väljer sedan parti baserat på de sakfrågorna. Ökningen av intressegrupper och problemorienterade partier har stimulerat det sakpolitiskt orienterade väljarbeteendet. Partierna svarar därför bättre på allmänhetens åsikter angående enskilda sakfrågor (Dalton 2019: 11, 207, 210). Partikonkurrensens fokus på sakfrågor medför en väljarkår som väljer parti baserat på spatial distans i policydimensionen, men distansen till en sakfråga vägs också upp av sakrelevansen som en individ tilldelar sakfrågan. Relevansen i en sakfråga påverkar därför partierna. Om sakfrågan är viktig för väljarna är det angeläget för partierna att positionera sig på ett sätt som tilltalar väljarna i den aktuella sakfrågan. Förändringar i partisystemets agenda har stor påverkan på partiernas position, eftersom en förändring är sannolik att resultera i förändrade policypositioner hos partierna. När sakfrågans relevans ökar och rankas högre av partisystemets agenda måste partierna väga nyttan mot kostnaden av att justera sin position mot sakfrågans medianväljare (Abou-Chadi et al. 2020: 6).

Partier justerar sin position uteslutande när det existerar starka och tydliga incitament (Janda et al. 1995: 173–4, 189). Frågan som kvarstår är i vilken riktning partierna tenderar att justera sin position. Den klassiska spatiala modellen menar att röstmaximerande partier tenderar att justera sin position mot medianväljaren (Downs 1957: 117–8). Partierna bör således justera sin position mot medianväljaren i den givna sakfrågan. Men olika partityper tenderar att ha olika mål, vilket påverkar deras beteende. Stora partier tenderar att ha breda policys för att attrahera fler väljare. (Abou-Chade et al. 2020: 9; Williams & Spoon 2015: 179). Mindre partier är ofta mer ideologiskt drivna (Williams & Spoon 2015: 179), vilket nischpartier är ett tydligt exempel på. Nischpartier tenderar att betona mer extrema positioner (Adams et al. 2006: 513; Meguid 2005: 348). Partiernas klientel är därför mer ideologiskt extremt (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 870). Nischpartier har större incitament att inta en mer extrem position som en del i deras strategi att maximera röster (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 870). Detta gäller även den bredare gruppen små partier. Partiernas storlek är avgörande för vilken riktning de justerar sin position. Vid högre nivåer av konkurrens tenderar små partier att befästa en mer extrem position, för att separera sig från konventionella konkurrenter (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 875–6). När sakrelevansen av en sakfråga ökar justerar stora partier sin position i den riktning som majoriteten av väljarkåren föredrar, medan små partier är mer restriktiva i sina positionsförflyttningar (Abou-Chadi et al. 2020: 21). Att ett parti justerar sin position i en sakfråga föregås av en ökad sakrelevans samt att sakfrågan rankas högt på partisystemets agenda. Vad detta innebär för radikala vänsterpartiers möjligheter att påverka konkurrenterna diskuteras i stycket nedan.

3.3 Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partier

Radikala vänsterpartiers faktiska policypåverkan är relativt försumbar (March 2012: 207–8). De tvingas förhålla sig till den upplevda nivå av konkurrens, som påverkar samtliga partiers position. Parlamentariska val signalerar till partierna den nivå av konkurrens som kan förväntas och förutsättningarna för ett partis eventuella påverkan (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 868–9). Radikala vänsterpartier har en svag konkurrenskraft på grund av deras storlek.

Tidigare empiri visar att väljare som är missnöjda med socialdemokratiska partiers position i socio-ekonomiska sakfrågor tenderar att rösta på närliggande mindre vänsterpartier. Stora och små vänsterpartier tenderar att ingå i samma regeringskoalitioner (Polk & Karreth 2021: 18–9). Större vänsterpartier har därför inga incitament till att justera sin position för att vinna tillbaka väljare som de har förlorat. Större vänsterpartier kan till och med utnyttja detta för att vinna fler väljare i mitten (Polk & Karreth 2021: 18–9). Små vänsterpartier riskerar alltså att ”fångas” av större ideologiskt närliggande partier. Mindre vänsterpartier som saknar konkurrenskraft löper en reell risk att bli ”fångade” av de större socialdemokratiska partierna. Deras position längst till vänster om övriga partier medför att deras huvudsakliga och större konkurrent kan utgå ifrån att ha deras stöd (Bale & Bergman 2006: 428; Blombäck 2014: 227).

Den spatiala teorin bygger på antagandet att ett parti som modererar sin position per automatik får en större väljarandel (Downs 1957: 31). Konkurrenterna motiveras att justera sin position för att vinna tillbaka väljare som de har förlorat (Adams 2001: 60). Radikala vänsterpartier som modererade sin position i socio-ekonomiska sakfrågor gynnades av väljarkåren, medan de straffades om de modererade sin position i socio-kulturella sakfrågor (Krause 2020: 1380). Antagandet stämmer alltså inte alltid för radikala vänsterpartier. Den spatiala teorins antagande är för generellt när det gäller flerpartisystem (Abou-Chadi & Orłowski 2016: 868–9).

Radikala vänsterpartier har en ställning där de kan fungera som en så kallad saktreprenör, en aktör som mobiliserar en ny sakfråga eller positionerar sig substantiellt annorlunda i jämförelse med konkurrenternas position (De Vries & Hobolt 2012: 250). Om partierna dessutom ses som den associativa ägaren till sakfrågan kan det resultera i att de påverkar sina konkurrenters position (Meijers 2017: 414–5). Ett saktreprenörskap villkoras emellertid av partiernas mobiliseringsförmåga av väljarna vid den specifika sakfrågan. Partierna måste dessutom inta en position som är förenlig med väljarnas preferenser. Lyckas mindre partier med det har de en möjlighet att fungera som saktreprenör och påverka partisystemets agenda och därmed konkurrenternas position.

Partisystemets agenda med tillhörande hierarki av sakfrågor är viktig att ta i beaktande när man belyser agerandet av enskilda partier (Abou-Chadi 2020: 4–5). Vid en given tidpunkt existerar en hierarki av sakfrågor som samtliga relevanta aktörer måste beakta (Green-Pedersen & Mortensen 2010: 260). En av de viktigaste

sakfrågorna på partisystemets agenda är välfärden (Abou-Chadi et al. 2020: 12). Men den socio-ekonomiska dimensionen kompletteras idag av en socio-kulturell dimension (Demker 2019: 45; Polk & Karreth 2021: 4). Partiernas konkurrens har i större utsträckning kommit att handla om sakfrågor som bland annat berör miljö och multikulturalism (Norris & Inglehart 2019: 88). Radikala vänsterpartiers utrymme att fungera som saktreprenör i dessa sakfrågor ser olika ut.

Välfärden har generellt ett brett och accepterat allmänt stöd i Västeuropa (Jæger 2009: 734). Väljare som tidigare röstat på traditionella socialdemokratiska partier och upplevt en trolöshet hos partiet mot välfärden har fångats upp av radikala vänsterpartier, som försökt utnyttja det genom att rusa till välfärdens försvar (March 2009: 136–7). Men konkurrensen i sakfrågan är stor och sträcker sig långs med hela vänster/höger-dimensionen. Radikala vänsterpartier är inte den enda partifamiljen som betonar välfärden. Radikala vänsterpartier har inget givet ledarskap över sakfrågan som ingår i en bredare agenda som många partier idag ansluter sig till (March 2012: 210). Traditionellt har sakfrågan definierat och attraherat väljare till socialdemokratiska partier (Loxbo et al. 2019: 2). Men sakfrågan som traditionellt setts som en vänsterfråga har fått konkurrens av högerpartier (March 2012: 210). Populistiska radikala högerpartier har till och med försökt göra sig till en relevant representant av sakfrågan genom att erbjuda en välfärdspolitik med en nativistisk karaktär (Loxbo 2022: 1, 3). Sakfrågans höga relevans på partisystemets agenda kan ha gjort att samtliga partier redan justerat sin position efter sakfrågans medianväljare, därför har det ingen betydelse om sakfrågans relevans ökar ytterligare (Abou-Chadi et al. 2020: 21–2).

I Västeuropa är den bredare opinionen skeptisk till höga nivåer av migration och intoleransen mot främlingar är stor. Till och med Sverige som i ett jämförande perspektiv beskrevs som ett undantag på grund av sin höga generella tillit uppvisar en utbredd intolerans mot främlingar. Det existerar en signifikant relation mellan preferensen av kulturell enighet och motstånd mot ökad migration (Loxbo 2014: 68, 82; Sides & Citrin 2007: 500–1). Socio-kulturella sakfrågor domineras av populistiska radikala högerpartier på ena sidan och gröna partier på andra sidan. Konkurrensen mellan de partierna skapar en polarisering i partisystemet som riktar uppmärksamheten bort från traditionella socio-ekonomiska sakfrågor (Loxbo 2019: 101). Populistiska radikala högerpartier har lyckats tilltala väljarna genom sin position i sakfrågan (van Der Brug et al. 2013: 71). Partierna har varit framgångsrika i sin påverkan av sakfrågan genom en politisering av ökad invandring tillsammans med en mobilisering av främlingsfientliga idéer. Konventionella partier har tvingats hörsamma medianväljarens migrationsrestriktiva preferenser (Lutz 2019: 519). När relevansen av sakfrågan migration ökar på partisystemets agenda tenderar stora partier justera sin position mot en mer kulturellt protektionistisk position (Abou-Chadi et al. 2020: 17). Populistiska radikala högerpartier har framgångsrikt ökat sakfrågans relevans på partisystemets agenda samt påverkat konventionella partiernas sakrelevans och position (se Abou-Chadi 2014: 433; Abou-Chadi & Krause 2018: 843–4).

Radikala vänsterpartier och deras eventuella påverkan i två sakfrågor med hög sakrelevans har fram tills nu diskuterats i ljuset av *issue competition* och spatial teori. Utifrån det rådande empiriska läget är det svårt att göra några prediktioner om

radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partier i de två nämnda sakfrågorna. Det finns en brist på tidigare empiri om partifamiljens påverkan på andra partier och med hänsyn till det lämnar diskussionen tre frågor obesvarade:

- Har radikala vänsterpartier någon påverkan på konventionella partier?
- Är radikala vänsterpartiers eventuella påverkan oberoende av position och sakrelevans?
- Är deras eventuella påverkan oberoende av sakfråga?

4 Forskningsdesign

4.1 Material

Kausal slutledning angående politisk konkurrens kräver systematisk kunskap om de positioner som partier befäster i ett politiskt rum (Bakker et al. 2015: 144). Politiska texter är grundläggande källor till information om ett partis policys, preferenser och position. I detta sammanhang anses valmanifest vara det primära dokument som speglar ett partis ideologi samt tillhandahåller en klar överblick av partiets idéer vid en given tidpunkt (Benoit et al. 2009: 495; Budge et al. 2001: 515–6). Partier motiveras att producera valmanifest av ett strategiskt syfte – att vinna röster i val. Fördelen med valmanifest är deras pålitlighet vad gäller information om partipositioner. De är dessutom det enda alternativet om man vill jämföra partikonkurrens över tid (Gunnarsson 2019: 91–2). Data från MARPOR² (Volkens et al. 2021a) är i detta sammanhang det bäst tillgängliga material som analyserat valmanifest. Materialet är det enda i sitt slag (Benoit et al. 2009: 496) och används i många studier som undersökt partikonkurrens (se Abou-Chadi 2014; Abou-Chadi & Krause (2018); Williams & Ishiyama (2018); med flera). Ett alternativ till MARPOR är Chapel Hill expert survey, men det materialet har endast data från 1999 och framåt (Bakker et al. 2015: 144).

MARPOR innehåller i sin helhet data över 1200 politiska partiers valmanifest i 56 länder mellan åren 1920–2021 (Volksen et al. 2021b: 2). I denna uppsats avgränsas materialet till åren 1990–2021 och tidigare nämnda länder. Avgränsningen av materialet motiveras mot bakgrund av att 1990-talet och Sovjetunionens fall beskrivs som en viktig händelse för partifamiljen. Det möjliggjorde en frigörelse och förnyelse av partifamiljen (March & Mudde 2005: 43). Det är också först efter kommunismens fall som majoriteten av partierna justerat sin position in mot mitten i den centrala vänster/höger-dimensionen (Fagerholm 2017: 32). De östeuropeiska länderna exkluderas på grund av deras tidigare kommunistiska historia. Länder som tidigare ingått i kommunistblocket har haft en annan variation av statssocialism och processer av statsbyggande som förser radikala vänsterpartier med en helt annan kontext. Radikala vänsterpartier är dessutom frånvarande i många av de östeuropeiska länderna (March 2012: 8).

Materialet bygger på kvantitativa innehållsanalyser av valmanifest. Det innebär att hela eller delar av meningar som innehåller idéer, policys och sakfrågor

² För vidare information se: <https://manifesto-project.wzb.eu/information/documents/information>

som partiet uttrycker i manifestet kodas som kvasimeningar.³ Samtliga kvasimeningar delas sedan in i 56 olika kategorier inom sju huvudsakliga policydomäner⁴ (Budge et al. 2001: 217; Volksen et al. 2021b: 2, 10, 12–4, 17–8, 20). Kvasimeningarnas antal konverteras sedan till procent genom att dela antalet meningar i en kategori med manifestets totala antal meningar. Kategoriprocenten kan sedan tolkas innehålla information om policypreferenser eller skalas ytterligare för sammansättning av mer generella index (Lowe et al. 2011: 126).

De metodologiska fördelarna med materialet är flera. Materialets tidsaspekt möjliggör att förändringar i partiposition över tid kan studeras, vilket låter sig bättre göras med data över tid (Teorell 2009: 202). I detta sammanhang är det relevant då förhållandet mellan radikala vänsterpartiers policyposition vid $t-1$ och konventionella partiers policyposition vid t antas vara dynamisk. En andra fördel med materialet är möjligheterna att bättre kunna uttala sig om kausalitet, då orsak och verkan per definition står i en dynamisk relation till varandra. Paneldata erbjuder dessutom bättre möjligheter till kontroll av rivaliserande förklaringsfaktorer (Teorell 2009: 203). I det aktuella fallet handlar det om förändringar i väljardistributionen, valsystemets utformning och partiideologisk närhet (Adams 2012: 413; Adams et al. 2004: 590; Fagerholm 2016: 505–6).

MARPOR:s material har inte undgått kritik. Förespråkare menar å sin sida att MARPOR:s data möjliggör jämförelser av partiers policyposition över tid och mellan länder (Budge et al. 2001: 215–6). Kritikerna menar å andra sidan att materialets starka grund i *issue competition*-teorin är problematisk (se Gunnarsson 2019: 95; Lowe et al. 2011: 133). *Issue competition*-teorin har mer eller mindre lagt grunden för MARPOR som mäter i vilken utsträckning politiska partier betonar sakfrågor (Green-Pedersen & Mortensen 2010: 258). Kritiken riktas mot materialets starka förankring i *issue competition*-teorin och teorins syn på partikonkurrens som partiernas relativa betoning av sakfrågor som ett direkt mått av partiposition. Det finns en risk att förväxla partiposition med sakrelevans och vice versa (Lowe et al. 2011: 133).

Den polemik som bedrivs av akademiker om MARPOR har pågått sedan 2000-talet (Adams 2012: 412). Debattens storlek har till följd att det ligger utanför den här uppsatsens omfång att redogöra hela. Delar av kritiken diskuteras av Adams (2012: 412) som menar att, trots kritik, fortsätter studier som använder MARPOR:s material identifiera faktorer som orsakar partier att justera policyposition. Det råder olika uppfattningar om materialets vara eller icke vara, men faktum kvarstår att materialet är det enda tillgängliga som tillåter en analys av radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partier. För att möjliggöra det krävs ett mått av partiers position och sakrelevans som är oberoende varandra, vilket diskuteras i avsnittet om variabelernas operationalisering (st. 4.2.2).

³ För vidare information om kodning och exempel på kvasimeningar se: <https://manifestoproject.wzb.eu/download/tutorials/primer.html> rubrik ”Code Allocation”.

⁴ Externa relationer, Frihet och demokrati, Politiskt system, Ekonomi, Välfärd och livskvalitet, Samhällsstruktur, och Sociala grupper

4.2 Operationalisering

4.2.1 *Partier*

Radikala vänsterpartier operationaliseras med hjälp av MARPOR:s kodning ”socialist eller andra vänsterpartier” (Volksen et al. 2021b: 4). En kategori som innehåller partier placerade till vänster om traditionella socialdemokratiska partier. Många av de partier som MARPOR identifierat som socialistiska stämmer överens med de partier March (2012: 17–8) identifierat som radikala vänsterpartier. I de länder där det finns fler än ett radikalt vänsterparti (till exempel Danmark och Frankrike) slås partiernas värden samman och det genomsnittliga värdet av kvasimeningar angående det givna sakområdet används.

Konventionella partier definieras som de partier hemmahörande i en partifamilj som regelbundet växlar mellan regeringsposition och opposition, i enlighet med Hobolt och Tilly (2016: 974) och Williams och Ishiyama (2018: 450). I uppsatsens definition av konventionella partier omfattas socialdemokratiska, gröna, liberala, agrar-, kristdemokratiska och konservativa partier. Agrarpartier syftar till de svenska, danska och finska centerpartierna, de är partier som påverkat det politiska skeendet och återkommande växlar mellan regeringsposition och opposition (Bjurulf & af Schmidt u.å.; Hansson et al. u.å.; Isaksson & Wahlbäck u.å.). Inkluderingen av gröna partier motiveras av partifamiljens tydligare och stabilare roll som en seriös aktör i Västeuropas partisystem (Carter 2013: 78).⁵ Gröna partier har sedan 1990-talet arbetat sig in i nationella parlament och den exekutiva makten genom olika regeringskonstellationer. Partifamiljen var representerad i nio västeuropeiska nationella parlament år 2012 (Carter 2013: 78; Dumont & Bäck 2006: 35). Av samma anledning inkluderar Williams och Ishiyama (2018: 450) gröna partier i sin definition av konventionella partier. Konventionella partier operationaliseras med hjälp av MARPOR:s kodning av ”socialdemokratiska”, ”gröna”, ”kristdemokratiska”, ”liberala”, ”konservativa” och ”agrarpartier” (Volksen et al. 2021b: 5).

Socialdemokratiska partier operationaliseras med hjälp av MARPOR:s kodning av socialdemokratiska partier (Volksen et al. 2021b: 5).

I vissa tabeller och figurer används följande förkortningar för partierna: konventionella partier (KP), radikala vänsterpartier (RVP) och socialdemokratiska partier (SOC).

⁵ Samtliga modeller har körts och exkluderat gröna partier ur gruppen konventionella partier. Detta tillvägagångssätt innebär en form av robusthetskontroll, om resultatet i modellerna har liknande resultat anses de vara ”robusta” (Huntington-Klein 2022: st. 22.2). Resultatet i modellerna var liknande det huvudsakliga resultat som rapporterats i uppsatsen. Resultatet redovisas i Tabell A2 och A3 i Appendix.

4.2.2 Position och sakrelevans

För att möjliggöra en undersökning av radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position och sakrelevans krävs ett mått av de två fenomenen som är oberoende varandra. Hur man separerar sakrelevans och position är en grundläggande fråga (Abou-Chadi et al. 2020: 11). I likhet med tidigare studier (se Abou-Chadi et al. 2020: 11; Abou-Chadi & Krause 2018: 836, Williams & Ishiyama 2018: 451) utgår uppsatsen från Lowe et al. (2011: 131, 134) som konstruerar separata mått av position och sakrelevans. Deras mått är en vidareutveckling av Kim och Fordings (2003: 97). Ett fundamentalt antagande som måttet baseras på är att MARPOR:s kodkategorier kan hänföras till en vänster eller höger ståndpunkt (Lowe et al. 2011: 127).⁶ Lowe et al. (2011) redogör ingående fördelar med deras tillvägagångssätt i jämförelse med tidigare sätt att mäta position och sakrelevans. Kort sammanfattat argumenterar man att tidigare metodologiska tillkortakommanden åtgärdats och man har konstruerat ett mått av position som bättre reflekterar den spatiala teorins antaganden (Lowe et al. 2011: 130–1).

Position konstrueras enligt ekvation 1. H indikerar en högerkategori och V indikerar vänsterkategori. Värdet på variablerna transformeras till dess naturliga logaritm. Det hjälper till att reducera problem relaterade till heteroskedastisitet (Arkes 2019: 53). Logaritmisk transformering reducerar betydelsen av höga värden, och är ett bra alternativ om datan innehåller många små värden (Sundell 2019: st. Avslutning). Sedan adderas 0.5 till varje kodkategori. Det rekommenderas när man arbetar med små tal som ligger nära noll samt reducerar effekten av observationer med värdet noll (Agresti 2007: 31, 63). Det reducerar också bias (Lowe et al. 132).

$$\text{Log_Position} = \log \frac{(H + 0.5)}{(V + 0.5)} \quad (1)$$

Måttet är ett intervallmått, därmed indikerar ett lågt värde en starkare vänsterposition och ett högt värde en starkare högerposition. Värdet noll (0) indikerar inte en mittenposition. En mittenposition bör snarare ses som en funktion av genomsnittet eller medianen (Lowe et al. 2011: 131).

Partiernas sakrelevans konstrueras enligt ekvation 2 (Lowe et al. 2011: 133). I likhet med ekvation 1 indikerar H högerkategori och V vänsterkategori. N indikerar det aggregerade antalet meningar från samtliga kategorier. Värdet transformeras till dess naturliga logaritm och 1.0 adderas sedan för att göra det konsekvent med de 0.5 som adderas till formeln för position (Lowe et al. 2011: 133).

⁶ Exempel: sakfrågan välfärd utgörs av meningar kodade till per505: *welfare state limitation: positive* och Per504: *welfare state expansion: positive*. Den första antas representera en högerståndpunkt, den senare antas representera vänster.

$$\text{Log_Sakrelevans} = \log \frac{(H + V + 1)}{N} \quad (2)$$

4.2.3 Nyckelvariabler

Konventionella partiers policyposition och sakrelevans, som är studiens beroende variabler, operationaliseras med hjälp av MARPOR:s kodpar som representerar välfärd och multikulturalism. Sakfrågan välfärd operationaliseras med hjälp av per505⁷ som representerar H och innebär anföranden om att begränsa välfärdsstaten, statens utgifter för offentlig service och socialförsäkring. Denna kodning kombineras med per504 som indikerar V och innebär positiva anföranden om, samt behovet av, införande, underhåll och/eller expansion av offentlig service och socialförsäkring (verksamheter i fokus: sjukvård, barnomsorg och äldreomsorg) (Volksen et al. 2021b: 18). Sakfrågan multikulturalism operationaliseras med hjälp av kodparet per608 och per 607. Den första indikerar H och fångar anföranden om kulturell integration och homogenitet, samt motstånd mot minoriteters rättigheter. Per607 som indikerar V fångar i stället det motsatta, positiva anföranden om kulturell pluralism inom det nationella samhället samt positiva anföranden om minoriteters rättigheter (Volksen et al. 2021b: 20). Kodparet 607 och 608 används som proxy för partiers inställning till migration. Kodparet används på ett liknande sätt i tidigare studier som försökt undersöka partiers position och sakrelevans sakfrågan (se Abou-Chadi 2014: 425; Abou-Chadi & Krause 2018: 836).

4.2.4 Kontrollvariabler

Den första kontrollvariabeln som inkluderas är medianväljarens position längs med vänster/höger-dimensionen. Medianväljarens position indikerar väljardistributionen i partisystemet, som är en fundamental del i partisystemet och påverkar interaktionsmönstret (Downs 1957: 130–1). Tidigare empiri visar dessutom att partier justerar sin position som en konsekvens av förändring i den allmänna opinionen (se Adams 2012: 413; Adams et al. 2004: 590; Fagerholm 2016: 505–6). För en mer ingående beskrivning av variabelns konstruktion se Kim och Fording (2003: 98–9).⁸

Den andra kontrollvariabeln som inkluderas är position längs med vänster/höger-dimensionen och operationaliseras enligt Lowe et al. (2011: 140). Flera kodpar slås samman till ett större index som representerar vänster/höger-dimensionen. Se Tabell A5 i appendix för samtliga inkluderade kodkategorier. Värdet på variabeln logaritmeras till dess naturliga logaritm. Partiernas position

⁷ Per... refererar till namnet på kodningen i MARPOR:s kodhanbok (se Volkens et al. 2021b).

⁸ MARPOR:s data set inkluderar kod till R för konstruktion av vissa variabler. Medianväljarens position och partiernas position längs med vänster/höger-dimensionen är två färdiga koder som inkluderas och har inte konstruerats med någon handpåläggning av författaren.

längs med vänster/höger-dimensionen inkluderas då den är avgörande för hur de kan manövrera och justera sin egen position som svar på konkurrenternas positionsförflyttningar (Adams 2001: 19). Partiernas möjlighet att påverka varandra influeras i sin tur av partiernas ideologiska position och det ideologiska avståndet till varandra (Adams & Somer-Topcu 2009: 837–8; Williams 2015: 155).

Den tredje variabeln som inkluderas är radikala vänsterpartiers storlek, som operationaliseras med hjälp av partiernas valresultat. Partiernas valresultat inkluderas i MARPOR:s data. Variabeln som inkluderas med anledning av partiernas storlek har avgörande betydelse för partikonkurrensen (se Abou-Chadi et al. 2020: 20; Abou-Chadi & Orłowski 2016: 875–6; Williams & Spoon 2015: 179).

Avslutningsvis konstrueras kategoriska variabler som indikerar valsystemens utformning. Variablerna inkluderas för att fånga eventuella variationer i partiernas interaktionsmönster som kan härledas till olika valsystemen. Nationella institutionella strukturer påverkar partiers strategier (Dalton 2021: 9). Generellt erbjuder proportionerliga partisystem med låg parlamentarisk spärr fler möjligheter för småpartier, medan majoritetsvalsystemen vanligtvis gynnar större partier (Norris & Inglehart 2019: 315, 325). Information om valsystemen har hämtats från databasen *Electoral System Design Database* som tillhandahålls av International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA). IDEA har delat in databasens inkluderade länder i tre familjer av valsystemen: pluralitetssystem, proportionerligt system och blandssystem.

Den första innebär att den kandidat/parti som erhåller en pluralitet av väljarnas röster (dvs. mer än någon annan aktör) eller en majoritet av rösterna förklaras som vinnare (IDEA u.å.: 9). I denna kategori ingår enbart Frankrike och Storbritannien.

Det andra systemet översätter ett partis röster till ett proportionerligt antal platser i den lagstiftande församlingen. Samtliga proportionerliga system kräver användandet av flermansvalkretsar (IDEA u.å.: 9). I denna kategori ingår bland annat Sverige, Danmark, Finland och Österrike.

Det sista systemet är blandssystem och är en blandning mellan proportionerligt och pluralitets/majoritetsvalsystemen (IDEA u.å.: 9). I denna kategori ingår endast Tyskland och Italien. Samtliga observationer kategoriseras in i ett av ovannämnda system. För fullständig lista över vilka länder som tillhör vilket valsysteme se Tabell A1 i appendix.

4.3 Metod

Radikala vänsterpartiers potentiella påverkan på konventionella partier undersöks med hjälp av multipla regressionsmodeller. Materialet som nämnts tidigare består av valmanifest. Produktionen av valmanifest är en tidskrävande och utdragen process. Det partiprogram som till slut publiceras kan, till viss del, betraktas som en reaktion på konkurrenternas policypreferenser vid föregående val (Adams & Somer-Topcu 2009: 832). Uppsatsens övergripande problemformulering förutsätter därmed en kausal kedja där radikala vänsterpartier intar en position eller betonar en sakfråga vid val $t-1$ som sedan påverkar konventionella partier vid val t . Materialet

kodas därav så den förklarande variabeln tidsmässigt ligger före tidpunkten för den beroende variabeln för att ta hänsyn till eventuell autokorrelation (Djurfeldt & Barmark 2009: 327). Medianväljarens position och radikala vänsterpartiers position kodas också med en fördröjd effekt av samma anledning som nämns ovan.

Radikala vänsterpartiers storlek (mätt i valresultat) är av intresse på grund av ett eventuellt inflytande på radikala vänsterpartiers möjlighet att påverka andra partier. Modellerna kommer därför inkludera en interaktionseffekt som möjliggör för modellerna att testa om radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers influeras av deras storlek (Barmark & Djurfeldt 2009: 139). Interaktionseffekter är lämpliga när man står inför ett samband av en villkorad natur (Brambor et al. 2005: 64). Interaktionseffekten skapas genom produkten⁹ av de variabler man misstänker att det finns en interaktion mellan och inkluderas som en tredje oberoende variabel (Djurfeldt & Barmark 2009: 326).

Samtliga modeller inkluderar kategoriska variabler som indikerar valsystemets utformning. Fördelen med kategoriska variablerna är att de kontrollerar för andra förklarande faktorer, oavsett om de är observerade eller inte (Angrist & Pischke 2009: 223, 227; Huntington-Klein 2022: st. 16.1.1). En kategorisk variabel utelämnas i regressionsmodellen och fungerar som referenskategori vis-à-vis de andra kategorierna (Huntington-Klein 2022: st. 13.2.1).

En annan möjlighet med kategoriska variabler är att de fungerar som en enkel lösning för kontroll av *fixed effects*. Viktigt att poängtera är att *fixed effects* har en större och bredare mening inom ramverket för flernivåmodeller (Blissett 2017). Det finns ändå en ömsesidig förståelse kring inkluderingen av kategoriska variabler som en enkel lösning för kontroll av *fixed effects* (se Angrist & Pischke 2009: 453; Huntington-Klein 2022: st. 16.1.3). En *fixed effects*-modell tar bort variationen som existerar mellan individer och redogör variationen inom individer (Huntington-Klein 2022: st. 16.1.2). I samtliga modeller inkluderas land som en faktor. Det reducerar den analyserade variationen till variation inom länder över tid och kontrollerar för tidskonstanta landegenskaper. *Fixed effects*-modeller är ett av de lättaste sätten att kontrollera för så kallad *omitted variable bias*, då modellen kontrollerar för variabler oavsett om de är observerade eller inte (Angrist & Pischke 2009: 223; Arkes 2019: 194; Huntington-Klein 2022: st. 16.1.1).

Metoden och materialets utformning medför vissa risker. Ett grundläggande antagande är att feltermerna i en regression är oberoende av varandra (Arkes 2019: 156; Huntington-Klein 2022: st. 16.3.1). Men material som karakteriseras av repeterade observationer av fixerade enheter över tid är problematiska för *ordinary least squares* regressioner. Den temporala och sfäriska aspekten av materialet tillåter feltermerna som är temporalt och sfäriskt korrelerade (Beck & Katz 1995: 634). Det är vanligt förekommande att använda klustrade standardfel på grund av det, samt rekommenderat vid användandet av *fixed effects* modeller (Huntington-Klein 2022: st. 16.1.3, 16.3.1). Riskerna med att inte använda sig av klustrade standardfel är missvisande och små standardfel, små konfidensintervall och låga *p*-värden (Cameron & Miller u.å.: 2). Modellernas standardfel klustras på partinivå. Ett kvantitativt minimum av 42 kluster rekommenderas (Angrist & Pischke 2009:

⁹ Radikalt vänsterparti $t-1$ * RVP storlek $t-1$ = interaktionseffekt

320). De modeller som testar radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partier lever inte upp till rekommendationen. Modellerna använder med anledning av det robusta standardfel korrigerade för heteroskedasticitet (Arkes 2019: 154).

Tabell 1 redogör regressionsmodellernas specifikation. Modelluppsättningen som redovisas används för att pröva radikala vänsterpartiers eventuella påverkan på antingen position eller sakrelevans i en sakfråga åt gången. Samma modellspecifikation används sedan för att pröva radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partiers position/sakrelevans. Fördelen med flera modeller med liknande modellspecifikationer är att det fungerar som robusthetskontroll. Om resultatet är likartat i flera modeller anses resultatet vara just ”robust” (Huntington-Klein 2022: st. 22.2).

Modellerna som testar radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partier har färre observationer i jämförelse med det större data-setet som inkluderar samtliga konventionella partier. Få observationer medför en risk för inkonsekvens och motsägelsefullhet i resultatet. En möjlig lösning hade varit användningen av ett större urval, men det är sällan som ett kvantitativt minimum föreslås (Jenkins & Quintana-Ascencio 2020: 2). Det finns belegg för att forskning baserad på regressionsmodeller, inklusive *fixed effects*-modeller, med $N \geq 25$ är tillräckligt för att undvika statistisk osäkerhet (Jenkins & Quintana-Ascencio 2020: 11–2).

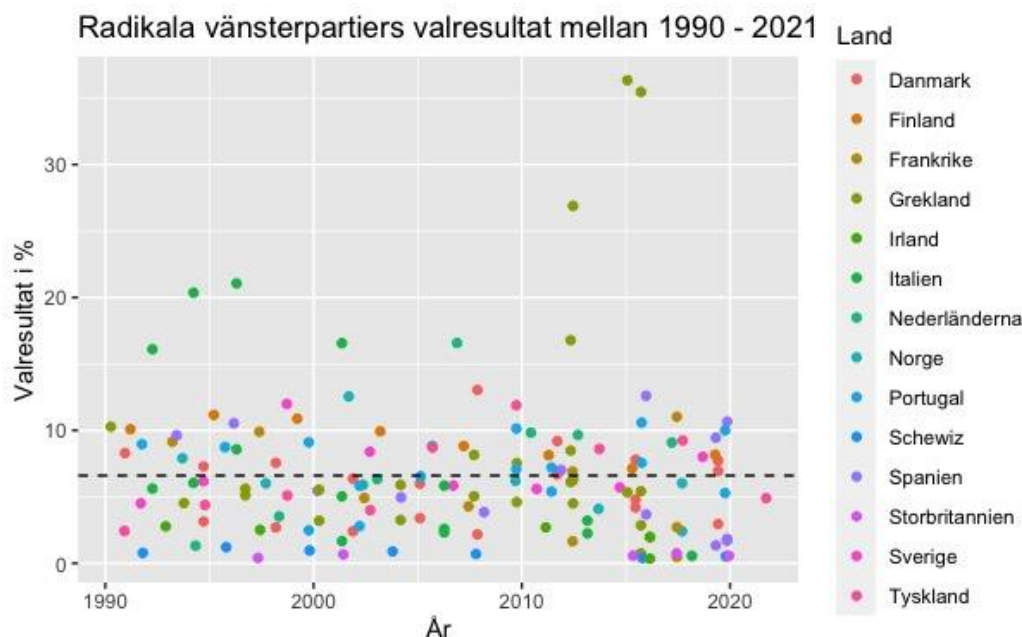
Tabell 1: Modellspecifikation multipla regressionsanalyser

<i>Variabler</i>	<i>Modell 1 (fixed effects)</i>	<i>Modell 2 (fixed effects)</i>
Radikalt vänsterparti position/sakrelevans <i>t-1</i>	X	X
Medianväljarens position <i>t-1</i>	X	X
Partiposition V/H-dimensionen	X	X
RVP storlek <i>t-1</i>	X	X
Pluralitetssystem	X	X
Blandsystem	X	X
Radikalt vänsterparti <i>t-1</i>		X
X RVP storlek <i>t-1</i>		

Kommentar: Tabell 1 redovisar modellspecifikation för multipla regressionsanalyser, X indikerar att variabeln inkluderas i modellen. Proportionerligt valsysteem utelämnas och fungerar som referenskategori. Modellerna inkluderar landspecifika *fixed effects*.

5 Empirisk genomgång

Diagram 1

Kommentar: Diagram 1 visar radikala vänsterpartiers valresultat mellan åren 1990–2021. Den streckade linjen indikerar partifamiljens aggregerade genomsnitt, 6.6 procent, mellan åren 1990–2021.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Innan radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position och sakrelevans testas formellt redogörs deskriptiva data. Sedan presenteras resultatet från de multipla regressionsanalyserna. Först presenteras radikala vänsterpartiers eventuella påverkan på sakrelevans sedan partifamiljens eventuella påverkan på position.

Diagram 1 illustrerar partifamiljens valresultat mellan åren 1990–2021. Partifamiljen har generellt ett lågt väljarstöd och hade under perioden ett genomsnittligt väljarstöd på 6.6 procent. Det grekiska partiet *Syriza* utmärker sig med sitt uppseendeväckande starka stöd hos väljarna. *Syriza* som innan den finansiella krisen 2008 var en relativt okänd politisk konstellation har gått från 4.60 procent av väljarnas röster till 26.89 procent (Stavrakakis & Katsambekis 2014: 119). I valet 2015 fick de över 30 procent. Andra länder där partierna har lyckats bra är Nederländerna, *Socialistische Partij* fick i valet 2006 över 16 procent av rösterna (Volksen et al 2021a). Diagram 1 visar ändå att partifamiljen främst består av små partier, i enlighet med March (2012: 208).

Deskriptiva data av variabelvärden redovisas i Tabell 2. Tabellen innehåller data för radikala vänsterpartier, konventionella partier och socialdemokratiska partiers position och sakrelevans i sakfrågorna välfärd och multikulturalism.

Värdena av partiernas sakrelevans som redogörs är den transformerade variabelns logaritmerade värden. De är därför svåra att tolka direkt från tabellen. Ett högre värde indikerar att partierna betonar sakfrågan mer, men de blir

begripligare om vi tar värdenas antilog. Det transformerade värdet indikerar då den procentuella kvot partier tilldelar respektive sakfråga.

Radikala vänsterpartier har å ena sidan betonat sakfrågan välfärd mer i jämförelse med konventionella partier (9.8% jfr. 8,8%), men å andra sidan betonat sakfrågan ungefär lika mycket relativt socialdemokratiska partier (9.8% jfr. 10%). Radikala vänsterpartiers sakrelevans i jämförelse med socialdemokratiska partier är mindre även i jämförelse med partiernas medianvärden (10.6% jfr. 11.5%).

Sakfrågan multikulturalism har i genomsnitt betonats mindre av radikala vänsterpartier jämfört med konventionella partier (1,7% jfr. 1,9%). Radikala vänsterpartier i förhållande till socialdemokratiska partier har i genomsnitt betonat sakfrågan i lika stor utsträckning (1.7% jfr. 1.7%). De bägge partierna i förhållande till varandras medianvärden visar att radikala vänsterpartier betonat sakfrågan mindre (1.5% jfr. 1.7%).

Värdena på partiernas sakrelevans antyder att samtliga partier anser att sakfrågan välfärd är viktig, vilket är i linje med Abou-Chadi et al. (2020: 11) som visade att välfärden är den absolut viktigaste sakfrågan på partisystemens agenda. Resultatet ger också stöd åt Polk och Karret (2021: 5) som menar att socialdemokratiska partier tilldelar större betydelse till den socio-ekonomiska dimensionen relativt den socio-kulturella än någon annan partifamilj. Det blir också tydligt att radikala vänsterpartier tilldelar större betydelse till traditionella vänsterfrågor mer i jämförelse med konventionella partier i enlighet med Fagerholm (2017: 32).

I Tabell 2 visar ett lägre värde på partiernas position en starkare vänsterposition och ett högre värde indikerar en starkare högerposition. Partiernas position i sakfrågan välfärd sträcker sig från -4.27–2.55. Mellan åren 1990–2021 positionerade sig radikala vänsterpartier i genomsnitt mer till vänster i jämförelse med konventionella partier (-2.85 jfr. -2.10). Radikala vänsterpartier positionerade sig också mer till vänster jämfört med socialdemokratiska partier (-2.85 jfr. -2.61).

I sakfrågan multikulturalism sträcker sig partiernas position från -3.20–3.36. I genomsnitt har radikala vänsterpartier positionerat sig mer till vänster i jämförelse med konventionella partier (-0.57 jfr. -0.25). Radikala vänsterpartier positionerar sig även mer till vänster relativt socialdemokratiska partier (-0.57 jfr. -0.32).

Diagram 1 och deskriptiva data i Tabell 2 visar sammantaget att radikala vänsterpartier är en liten partifamilj som betonar traditionella vänsterfrågor mer. De har positionerat sig till vänster om konventionella partier i sakfrågorna välfärd och multikulturalism. Partifamiljen har i ett jämförande perspektiv en mer distinkt vänsterposition i båda sakfrågorna och med anledning av det finns det en möjlighet för partierna att fungera som saktreprenör. En annorlunda position i jämförelse med andra partier är som tidigare nämnt ett krav (se De Vries & Hobolt 2012: 250).

Hur och om radikala vänsterpartiers sakrelevans och position översätts i någon form av påverkan i respektive sakfråga redogörs i styckena 5.1 och 5.2.

Tabell 2: Deskriptiva data

	<i>n</i>	mean.	sd.	median	min	max
Radikala vänsterpartier						
Välfärd: sakrelevans	107	-2.32	0.57	-2.24	-4.25	-1.02
Multikulturalism: sakrelevans	107	-4.05	0.50	-4.14	-4.61	-2.87
Välfärd: position	107	-2.85	0.65	-2.97	-4.27	-0.61
Multikulturalism: position	107	-0.57	0.72	-0.50	-2.33	2.31
Total antal observationer	108					
Konventionella partier						
Välfärd: sakrelevans	579	-2.43	0.64	-2.36	-4.61	-0.92
Multikulturalism: sakrelevans	579	-3.98	0.64	-4.08	-4.61	-1.72
Välfärd: position	579	-2.10	1.24	-2.43	-4.05	2.55
Multikulturalism: position	579	-0.25	0.91	0.00	-3.20	3.36
Total antal observationer	580					
Socialdemokratiska partier						
Välfärd: sakrelevans	135	-2.28	0.64	-2.16	-4.61	-1.23
Multikulturalism: sakrelevans	135	-4.05	0.55	-4.06	-4.61	-2.17
Välfärd: position	135	-2.61	1.14	-2.92	-4.05	2.55
Multikulturalism: position	135	-0.32	0.83	-0.22	-2.52	2.54
Total antal observationer	136					

Kommentar: Tabell 2 presenterar deskriptiva data för radikala vänsterpartier, konventionella partier samt socialdemokratiska partier. Tabellen innehåller data som indikerar position och sak-relevans i sakområdet välfärd och multikulturalism. Tabellen redogör värdena för logaritmerade variabler. Position och sak-relevans anges efter olika skalor. Ett lägre värde vad gäller position indikerar en starkare vänsterposition, ett högre värde indikerar en starkare högerposition. Ett större värde vad gäller sak-relevans indikerar att partierna betonar sakfrågan mer, ett lägre värde indikerar att sakfrågan betonas mindre.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

5.1 Påverkan på sakrelevans

Resultatet från multipla regressionsanalyser redovisas med hjälp av sambandsdiagram. Resultatet presenteras i sin helhet i Tabell A6 och A7 tillsammans med deskriptiva data i Tabell A10 och A11 i appendix.¹⁰ Modellerna är så kallade log-log modeller vilket medför att de blir ett uttryck för elasticitet.¹¹ B -koefficienten anger hur mycket 1 procent förändring i den förklarande variabeln medför i den beroende variabeln (Djurfeldt 2009: 61). Ett negativt värde indikerar en minskning i partiernas sakrelevans. En positiv koefficient indikerar en ökning i sakrelevans. Koefficienternas värde anger hur mycket eller mindre plats i procent som partierna väljer att tilldela en sakfråga i sina valmanifest.

Sambandet mellan radikala vänsterpartiers sakrelevans $t-1$ och konventionella partiers sakrelevans i sakfrågan välfärd illustreras i Figur 1, Modell A6.1. Estimatet av den förklarande variabeln är inte statistiskt signifikant. Sambandet i Modell A7.1 visar på samma sätt att det inte finns något samband mellan radikala vänsterpartiers sakrelevans $t-1$ och socialdemokratiska partiers sakrelevans t . Estimatet saknar statistisk signifikans.

Granskningen av deskriptiva data visade att sakfrågans relevans är stor i jämförelse med sakfrågan multikulturalism. Sakfrågan välfärd tar i anspråk en stor del av partisystemets agenda, en större andel än sakfrågorna miljö och migration tillsammans (Abou-Chadi et al. 2020: 12–3). En möjlig förklaring till estimaten och frånvaron av statistisk signifikans är att den förklarande variabeln inte har någon effekt på utfallet i populationen. Det kan bero på att det finns en liten effekt som inte kan fångas givet samplets storlek i förhållande till effekten (Arkes 2019: 105). Modellernas utformning som *fixed effects*-modeller förutsätter också att det finns en variation inom individerna över tid, samt att den är tillräckligt stor (Huntington-Klein 2020).

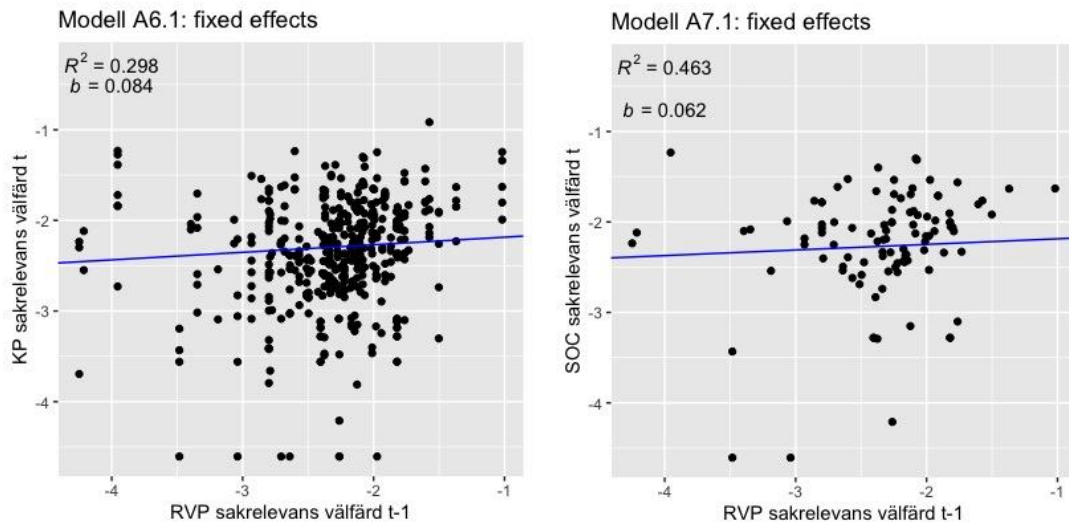
När välfärdsstaten expanderats har väljarnas relevans av sakfrågan ökat och det långsiktiga sakägandet av socialdemokratiska partier har förstärkts. Väljare som upplever sakfrågan som viktig har tenderat att rösta på socialdemokratiska partier, inte bara under deras guldår utan även under senare år (Loxbo et al. 2019: 3). Det gör det svårt för radikala vänsterpartier att ta över rollen som den associativa ägaren i sakfrågan. Sakfrågans höga sakrelevans relativt andra sakfrågor influerar radikala vänsterpartiers möjlighet att höja relevansen ytterligare. Om ett radikalt vänsterparti försöker öka relevansen av sakfrågan möts partierna av en avvisande strategi från konventionella partier. Sakfrågans relevans är mättad. Partierna har tilldelat den

¹⁰ Tabell A6 och A8 har ett bortfall på 195 observationer, Tabell A7 och A9 har ett bortfall på 44 observationer. Bortfallet orsakas av den fördröjda kodningen vilket medför att de första observationerna efter 1990 inte har något värde och försvinner från regressionsmodellen. En annan orsak är 8 observationer av radikala vänsterpartier som saknar information om valresultat som orsakar en del bortfall.

¹¹ Medianväljarens position vid $t-1$ och RVP storlek $t-1$ har inte logaritmerats och variablerna tolkas på följande sätt: $y = 100 * x * \beta_1$

sakrelevans de upplever ger störst nytta i förhållande till kostnaderna. Om konventionella partier tilldelar sakfrågan högre relevans kan de riskera att göra sig främmande för sina egna väljare. Sakfrågans mycket höga relevans på partisystemets agenda har identifierats som en anledning till att konventionella partier inte justerade sin position i sakfrågan när radikala vänsterpartier ökade sakfrågans relevans på agendan (Abou-Chadi et al. 2020: 21).

Figur 1

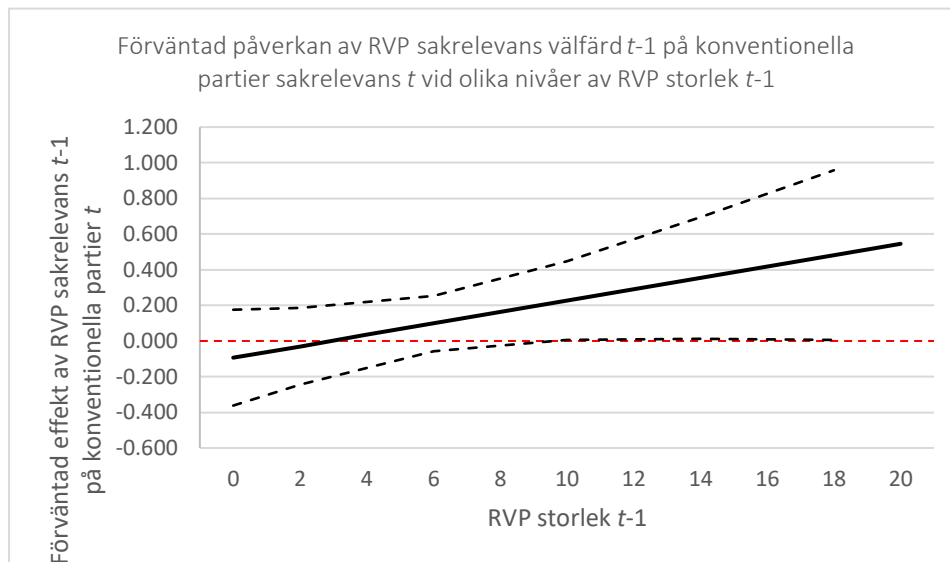
Kommentar: Graferna är baserade på Modell A6.1 och A7.1 som återfinns i Tabell A6 och A7 i appendix. Modell A6.1 illustrerar sambandet mellan radikala vänsterpartiers sakrelevans $t-1$ och konventionella partiers sakrelevans t i sakfrågan välfärd. Modell A7.1 visar sambandet mellan radikala vänsterpartier $t-1$ och socialdemokratiska partiers sakrelevans t i sakfrågan välfärd. Den blå linjen indikerar modellens regressionslinje. R^2 indikerar den förklarande variansen, b visar värdet på den förklarande variabelns estimat och statistisk signifikans. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$
Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Figur 2 illustrerar hur radikala vänsterpartiers storlek inverkar på sambandet mellan deras sakrelevans och konventionella partiers sakrelevans i sakfrågan välfärd. Estimatet visar en positiv trend och indikerar att radikala vänsterpartier har en större påverkan när de är större. Den förväntade påverkan presenteras i Figur 2 tillsammans med 95 procents konfidensintervall. Konfidensintervallen indikerar räckvidden av sannolika värdena, vilket är fördelaktigt om estimat är på gränsen till statistiskt signifikanta. En stor förväntad effekt kan ha en liten och inkonsekvent effekt inom spannet som konfidensintervallet indikerar (Arkes 2019: 97). Av Figur 2 framgår att det finns en stor osäkerhet i de förväntade värdena. Först runt ≈ 10 procent av rösterna är estimatet precis på gränsen till statistiskt signifikant, konfidensintervallet ligger dikt an med 0-värdet. Den förväntade påverkan av ett radikalt vänsterparti med 10 procent av väljarnas röster är 0.226 enheter. Ett radikalt vänsterparti med 10 procent av väljarnas stöd vid val $t-1$ är associerat med 0.226 procents ökning i konventionella partiers sak-relevans t i sakfrågan välfärd.

Som robusthetskontroll har samtliga modeller som testat radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position och sakrelevans körts

en gång till, men med *fixed effects* på partinivå.¹² Det övergripande resultatet i modellerna förändras inte substantiellt, förutom interaktionstermerna som inte är statistiskt signifikanta. Det saknas med anledning av det en robusthet i Figur 2:s resultat. Radikala vänsterpartiers storlek påverkar därtill inte deras möjlighet att påverka socialdemokratiska partiers sakrelevans (se Tabell A7 i appendix). Storleken har sammantaget ingen inverkan på sambandet mellan radikala vänsterpartiers sakrelevans och konkurrenternas sakrelevans i sakfrågan välfärd.

Figur 2

Kommentar: Den solida linjen visar den förväntade effekten vid olika nivåer av RVP storlek $t-1$, streckade linjer indikerar 95% konfidensintervall. Grafen är baserad på Modell A6.2 som finns i Tabell A6 i appendix.

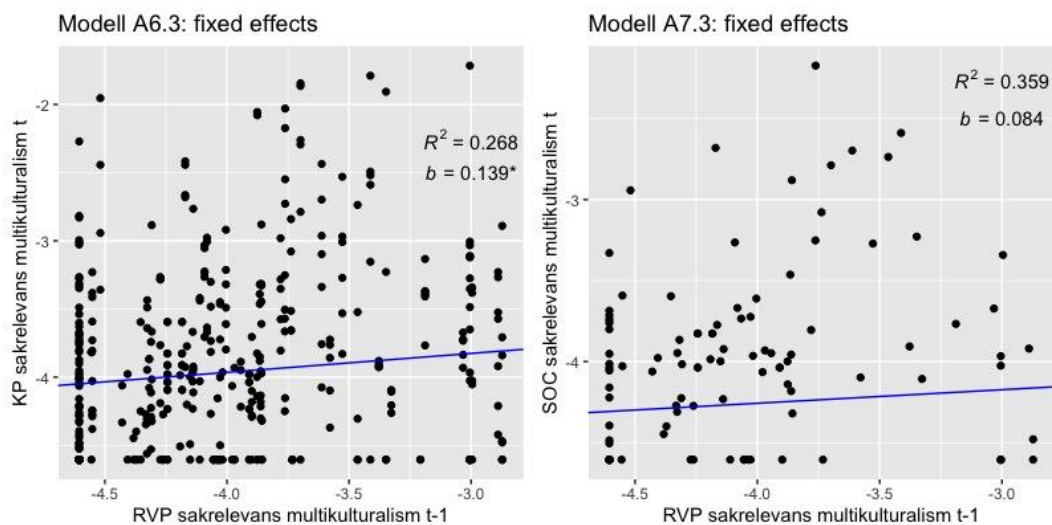
Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Figur 3 redogör radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella och socialdemokratiska partiers sakrelevans i sakfrågan multikulturalism. Estimatet för variabeln av intresse i Modell A6.3 indikerar existensen av ett statistiskt signifikant och positivt samband. En ökning med 1 procent i radikala vänsterpartiers sakrelevans $t-1$ är associerat med 0.139 procents ökning i konventionella partiers sakrelevans. Radikala vänsterpartier som tilldelar sakfrågan multikulturalism ytterligare 1 procent vid val $t-1$ är associerat med konventionella partiers allokering av 0.139 procents ytterligare relevans i sakfrågan vid val t . Estimatet för radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partier visar inte på något statistiskt signifikant samband. Det indikerar att radikala vänsterpartier inte har någon större direkt påverkan på socialdemokratiska partier. En möjlig förklaring till det är att radikala vänsterpartier relativt socialdemokratiska partier har i genomsnitt betonat sakfrågan i lika stor utsträckning.

¹² Se Tabell A12 och A13 i appendix

Den stora spridningen runt regressionslinjen i Modell A6.3 antyder att sambandet är svagt och i genomsnitt avviker de observerade värdena med 0.574 enheter från modellens prediktioner. *B*-koefficienten indikerar att variablerna rör sig tillsammans, när värdet på radikala vänsterpartiers sakrelevans *t*-1 är högt tenderar värdet på konventionella partier *t* var högt. Men existensen av korrelationen mellan dessa betyder inte att den första orsakar den andra. En korrelation kan existera utan kausalitet och när detta sker orsakas det ofta av en tredje variabel (Arkes 2019: 32–3). En orsak till det positiva sambandet kan vara den polarisering som skett i sakfrågan där ökade nivåer av migration identifieras som en bidragande faktor (Dalton 2021: 6–7). Mycket av den tidigare empirin identifierar populistiska radikala högerpartier som en inflytelserik aktör på sakfrågans relevans (Abou-Chadi 2014: 433; Lutz 2019: 519). Den polarisering som skett i sakfrågan och ökade nivåer av migration identifierats som en bidragande faktor (Dalton 2021: 6–7), och kan därmed vara orsaken till det positiva sambandet. Sakfrågans sakrelevans har ökat hos samtliga partier sedan 1990-talet. Modellspecifikationen hade på grund av det gynnats om populistiska radikala högerpartiers sakrelevans *t*-1 i sakfrågan hade ingått som kontrollvariabel. Det hade kontrollerat för deras påverkan på sakfrågans relevans samt hur deras sakrelevans påverkar radikala vänsterpartiers eventuella påverkan.

Figur 3

Kommentar: Graferna är baserade på Modell A6.3 och A7.3 som återfinns i Tabell A6 och A7 i appendix. Modell A6.3 illustrerar sambandet mellan radikala vänsterpartiers sakrelevans *t*-1 och konventionella partiers sakrelevans *t* i sakfrågan multikulturalism. Modell A7.3 visar sambandet mellan radikala vänsterpartier *t*-1 och socialdemokratiska partiers sakrelevans *t* i sakfrågan multikulturalism.

Den blå linjen indikerar modellens regressionslinje. R^2 indikerar den förklarande variansen, *b* visar värdet på den förklarande variabelns estimat och statistisk signifikans.

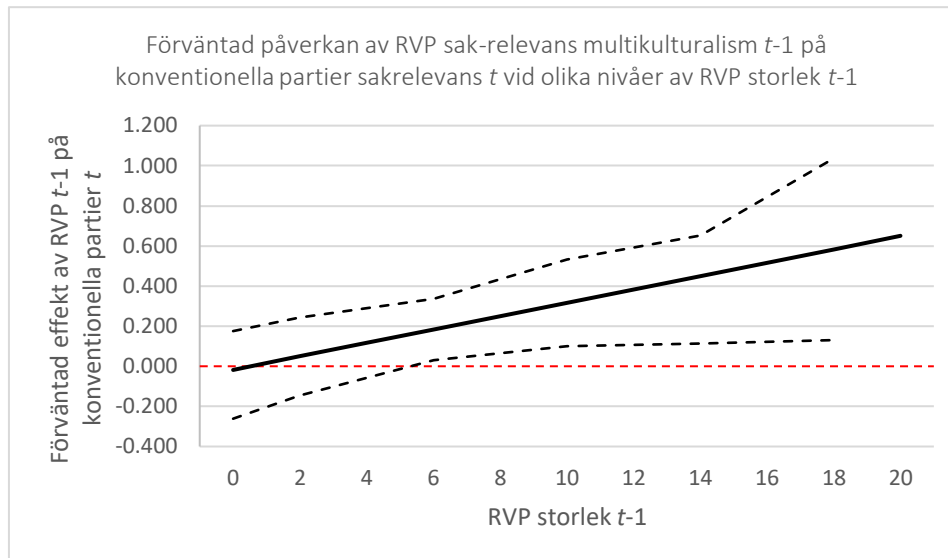
Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Figur 4 presenterar förväntade värden av radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans och hur sambandet påverkas av den förstnämndas storlek. Radikala vänsterpartiers storlek har en positiv inverkan på sambandet. En starkare påverkan kan förväntas när partierna är större. De förväntade värdena blir statistiskt signifikanta först vid ett väljarstöd på 6 procent.

Ett radikalt vänsterparti med 6 procent av väljarnas röster som ökade sin sakrelevans med 1 procent är associerat med 0.182 procent ökning i konventionella partiers sakrelevans t . Osäkerheten i estimaten blir större vid högre nivåer av

Figur 4

Kommentar: Den solida linjen visar den förväntade effekten vid olika nivåer av RVP storlek $t-1$, streckade linjer indikerar 95% konfidensintervall. Grafen är baserad på Modell A6.4 som finns i Tabell A6 i appendix.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

partiets storlek, då avståndet mellan konfidensintervallen blir större.

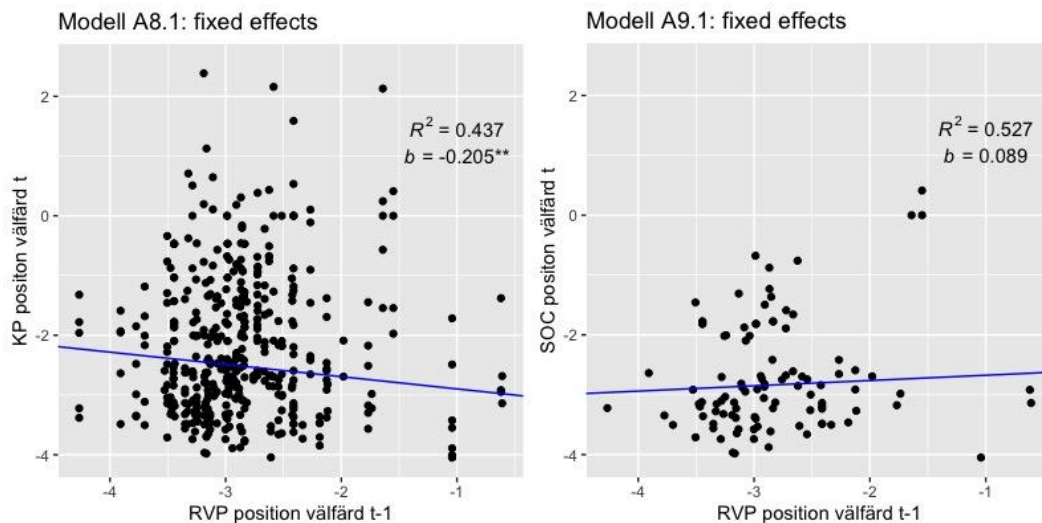
Resultatet i Figur 4 är på motsvarande sätt som resultatet i Figur 2 osäkert. Interaktionstermens estimat i robusthetskontrollen som har parti *fixed effects* saknar statistisk signifikans (se Tabell A11 i appendix). En förklaring till de olika resultaten kan vara att det finns en variation inom länder som fångas av modellen med land *fixed effects*, en variation som inte finns hos enskilda partier. *Fixed effects*-modeller subtraherar bort individernas genomsnitt och lämnar kvar hur de varierar över tid relativt det egna genomsnittet (Huntington-Klein 2022: st. 16.1.2). Modellen som kontrollerar för variation inom varje enskilt parti är inte statistiskt signifikant för att det inte finns någon variation av betydelse inom de enskilda partiernas sakrelevans. De multipla regressionsanalyserna visar också att radikala vänsterpartiers storlek inte inverkar på deras möjlighet att påverka socialdemokratiska partiers sakrelevans (se Tabell A7 i appendix).

Genomgången av resultatet av multipla regressionsanalyser som testat radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans pekar sammantaget på att partierna inte har någon starkare påverkan på socialdemokratiska partiers sakrelevans, oavsett sakfråga. Radikala vänsterpartiers påverkan i sakfrågorna i ett jämförande perspektiv tydliggör hur sakfrågor styrs av olika dynamiker. Sakfrågan välfärd dikteras av en hög generell sakrelevans vilket gör det svårt för partier att öka relevansen ytterligare. Multikulturalism styrs av en ökad polarisering som drivs bland annat av radikala högerpopulistiska partier. Resultatet är förenligt med Abou-Chadi et al. (2020: 5) som betonar variationen av dynamiker, som vi riskerar att missa om vi endast studerar påverkan längs med en aggregerad vänster/högerdimension. Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers

sakrelevans är inte oberoende sakfråga, men deras eventuella påverkan dikteras av den unika dynamik och interaktionsmönster mellan partierna som den specifika sakfrågan ger upphov till. Resultatet visar också att radikala vänsterpartiers storlek inte påverkar deras eventuella påverkan på konventionella och socialdemokratiska partier.

5.2 Påverkan på position

Figur 5

Kommentar: Graferna är baserade på Modell A8.1 och A9.1 som återfinns i Tabell A8 och A9 i appendix. Modell A8.1 illustrerar sambandet mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och konventionella partiers position t i sakfrågan välfärd. Modell A8.3 visar sambandet mellan radikala vänsterpartier $t-1$ och socialdemokratiska partiers position t i sakfrågan välfärd. Den blå linjen indikerar modellens regressionslinje. R^2 indikerar den förklarande variansen, b visar värdet på den förklarande variabelns estimat och statistisk signifikans. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$.
Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

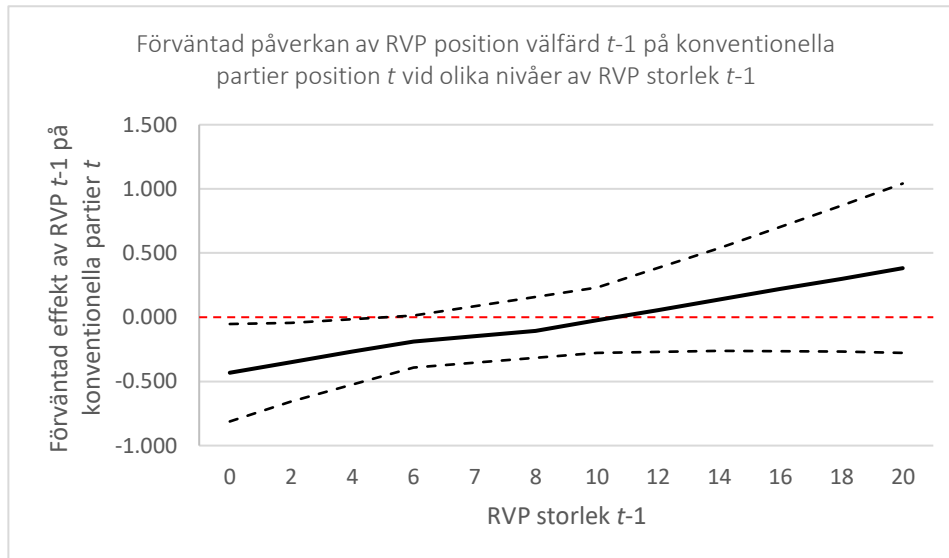
Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position (och socialdemokratiska partiers position) redogörs med hjälp av bland annat sambandsdiagram. Resultatet presenteras i sin helhet i Tabell A8 och A9 tillsammans med deskriptiva data i Tabell A10 och A11 i appendix. Modellerna är så kallade log-log modeller vilket medför att de blir ett uttryck för elasticitet.¹³ B -koefficienten anger hur mycket 1 procents förändring i den förklarande variabeln medför i den beroende variabeln (Djurfeldt 2009: 61). En negativt b -koefficient indikerar en starkare vänsterposition och en positiv koefficient indikerar en starkare högerposition.

Figur 5 illustrerar sambandet mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och konventionella partiers position t . Av Modell A8.1 framgår att det finns ett statistiskt signifikant och negativt samband mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och konventionella partiers position t i sakfrågan välfärd. Värdet på b -

¹³ Medianväljarens position vid $t-1$ och RVP storlek $t-1$ har inte logaritmerats och variablerna tolkas på följande sätt: $y = 100 * x * \beta_1$

koefficienten indikerar att 1 procent ökning i radikalt vänsterparti $t-1$ är korrelerat med -0.205 procent förändring i konventionella partier t . Det finns alltså ett samband mellan radikala vänsterpartiers moderering i sakfrågan och konventionella partier som justerar sin position vid nästkommande val. Sambandet är vad vi kunde

Figur 6

Kommentar: Den solida linjen visar den förväntade effekten vid olika nivåer av RVP storlek $t-1$, streckade linjer indikerar 95% konfidensintervall. Grafen är baserad på Modell A8.2 som finns i Tabell A8 i appendix.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

förvänta oss av teorin, som antar att ett partis justerade position kan provocera fram en positionsjustering av konkurrenterna (Downs 1957: 131).

Figur 6 illustrerar hur radikala vänsterpartiers storlek influerar deras påverkan på konventionella partiers position i sakfrågan välfärd. Figuren illustrerar att den statistiska signifikansen försvinner vid ≈ 4 procent väljarstöd. Estimatet är bara statistisk signifikanta vid låga nivåer av väljarstöd. Ett radikalt vänsterparti med 4 procent av väljarnas röster som modererar sin position med ytterligare 1 procent är associerat med -0.269 procent minskning i konventionella partiers position t . Interaktionstermens estimat i robusthetskontrollen som har parti *fixed effects* saknar statistisk signifikans (se Tabell A12 i appendix). Resultatet från de multipla regressionsmodellerna visar också att radikala vänsterpartiers storlek inte influerar deras påverkan på socialdemokratiska partier (se Tabell A8 i appendix).

Resultatet av radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position i sakfrågan välfärd har fram till nu pekat på ett negativt samband, dvs. att konventionella partier justerar sin position mot det radikala vänsterpartiets. Sambandet indikerar att det sker en konvergens i partisystemet mot det radikala vänsterpartiets position. Men resultatet står sig inte i modellen som prövar sambandet mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och socialdemokratiska partiers position t . Figur 5 illustrerar att det finns ett gap i värdena, med ett kluster under regressionslinjen men också ett mindre kluster av outliers som har en mycket tydligare högerposition i sakfrågan i jämförelse med de andra. Estimatet saknar statistisk signifikans och indikerar att radikala vänsterpartier inte har någon påverkan på socialdemokratiska partiers position i sakfrågan välfärd.

Resultatet i Modell A8.1 och A9.1 är inte vad vi hade kunnat förvänta oss av teorin. Enligt spatial teori och tidigare empiri bör en eventuell påverkan vara störst på det parti som ligger ideologiskt nära utmanarpartiet som justerar sin position (Adams & Somer-Topcu 2009: 836; Williams 2015: 155). Speciellt när missnöjda socialdemokratiska väljare tenderar att desertera till närliggande små vänsterpartier, när den första modererar sin position i socio-ekonomiska sakfrågor (Polk & Karreth 2021: 16). Socialdemokratiska partier borde alltså justera sin position mot de radikala vänsterpartierna för att vinna tillbaka väljare. Resultatet indikerar att så inte är fallet, det är något annat som pågår i partisystemet. Resultatet antyder att det sker en centripetal rörelse in mot mitten i partisystemen.

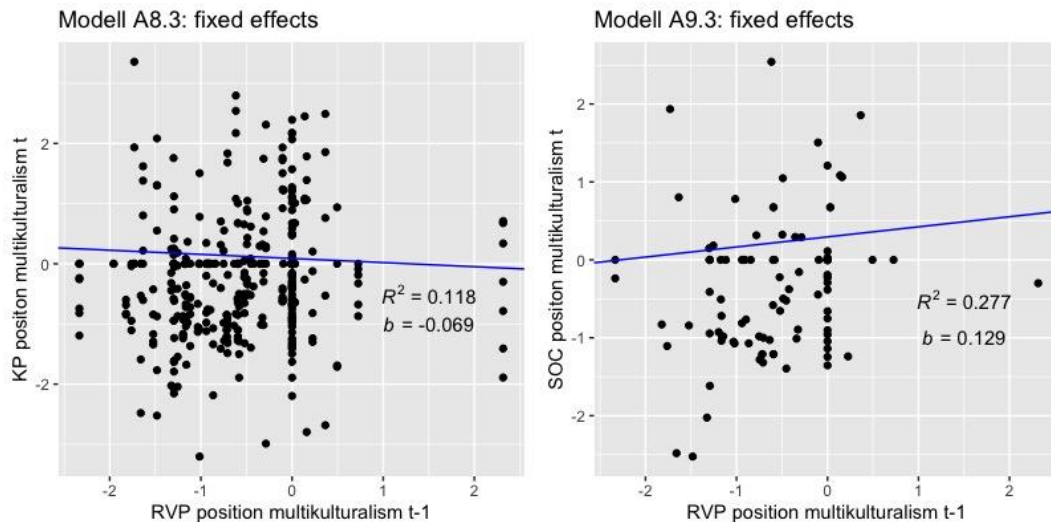
Tidigare studier visar att det socialdemokratiska väljarstödet har ett kurvlinjärt samband med välfärdsstatens generositet. Vid högre nivåer av välfärdsgenerositet tenderar väljarandelen avta (Loxbo et al. 2019: 10). Det tyder på förändringar i väljardistributionen vid höga nivåer av välfärdsgenerositet, vilket är en grundläggande faktor som kan påverka partisystemets interaktionsmönster (Downs 1957: 139). Det finns därtill inget samband mellan en ökad sakrelevans på partisystemets agenda och konventionella partier som justerar sin position i sakfrågan. Partier med en tydligare högerposition i ett val tenderade att justera sin position i motsatt riktning i nästa val (Abou-Chadi et al. 2020: 18). Konventionella partier försöker också reducera tidigare ideologisk inkongruens mellan partiet och väljargrupper med stark partiidentifikation till partiet (Ibenskas & Polk 2022: 202, 216). De försöker positionera sig enligt den gruppens medianväljare vilket också ger upphov till rörelse i partisystemet.

En potentiell förklaring med anledning av de rörelser som existerar i partisystem är att modellerna fångar sakfrågans dynamik. Enligt den spatials teorin justerar partier kontinuerligt sin position, men alltid inom begränsade intervaller i det politiska rummet. Partierna i mitten motiveras att sudda ut skillnaderna mellan sina policypreferenser och motståndarens. Partiernas policyposition kan inte divergera eller konvergera samtidigt och medför att ingen stabilitet över tid skapas (Adams 2001: 60–1). Även om vissa missnöjda väljare i sakfrågan går till radikala vänsterpartier antyder modellen att den stora konkurrensen om väljarna sker i mitten av partisystemet. Vilket stöds av den konvergens mot mitten som skett av partier i den aggregerade vänster/höger-dimensionen, främst driven av socialdemokratiska partier som modererat sin position (Keman 2011: 680). I sakfrågan välfärd finns det med anledning av det grund för påståendet att radikala vänsterpartier är fångade av större vänsterpartier. Men till skillnad mot tidigare resonemang om partifamiljens fångenskap menar jag att partiernas fångenskap dikteras av partisystemets dynamik och interaktionsmönstret som kommer med en specifik sakfråga. Det kan alltså finnas andra sakfrågor som systemdynamiken tillåter partierna att påverka partikonkurrensen.

Figur 7 redogör resultatet för radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position i sakfrågan multikulturalism. Estimatet för den förklarande variabeln saknar statistisk signifikans. Modellens justerade R^2 -värde är lågt. Det innebär att det är mycket som pågår i den beroende variabeln som inte inkluderats i modellen (Huntington-Klein 2022: st. 13.1.4). Observerade värden avviker i genomsnitt med 0.919 enheter från modellens prediktioner. Residualens

spridning pekar på att det inte finns något betydande samband. Resultatet i denna modell är det motsatta mot vad man kan förvänta sig av den spatiala teorin, då en justerad position av ett utmanarparti antas påverka konkurrenternas position (Downs 1957: 131).

Figur 7

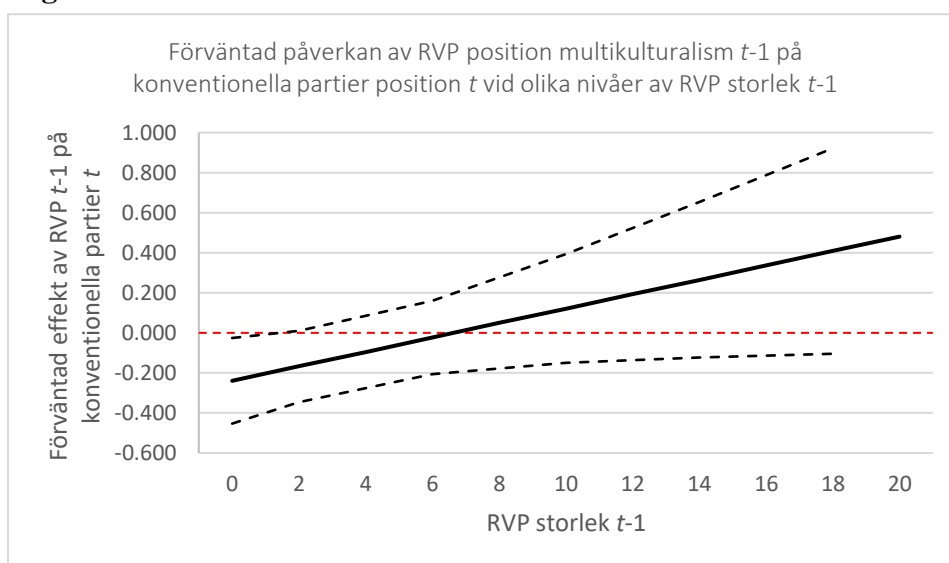

Kommentar: Graferna är baserade på Modell A8.3 och A9.3 som finns i Tabell A8 och A9 i appendix. Modell A9.1 illustrerar sambandet mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och konventionella partiers position t i sakfrågan multikulturalism. Modell A9.3 visar sambandet mellan radikala vänsterpartier $t-1$ och socialdemokratiska partiers position t i sakfrågan multikulturalism. Den blå linjen indikerar modellens regressionslinje. R^2 indikerar den förklarande variansen, b visar värdet på den förklarande variabelns estimat och statistisk signifikans. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$
Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Modellen A9.3 i Figur 7 som testar radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partiers position i sakfrågan multikulturalism visar inte att det finns något statistiskt signifikant samband. B -koefficienten är positiv och antyder med en viss grad av osäkerhet att en ökning med 1 procent i radikalt vänsterparti $t-1$ är associerat med en ökning på 0.129 procent i socialdemokratiska partiers position t . Sambandet antyder att socialdemokratiska partier justerar sin position till en starkare högerposition. Statistisk signifikans är en viktig indikation på att ett forskningsresultat är sant, men det måste också relateras till tidigare sannolikhet att det finns ett samband (Arkes 2019: 102). Tidigare samband pekar på att socialdemokratiska partier har justerat sin position mot en mer kulturellt protektionistisk position i sakfrågan (Abou-Chadi & Krause 2018: 843–4).

Figur 8 redovisar radikala vänsterpartiers förväntade påverkan vid olika nivåer av partistorlek. Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position t i sakfrågan multikulturalism influeras av RVP storlek $t-1$. De förväntade värdena förlorar dock sin statistiska signifikans redan vid RVP storlek $t-1 \approx 3$. Interaktionstermen i modellen med parti *fixed effects* saknar statistisk signifikans (Se Tabell A13 i appendix). Det pekar på att det inte finns någon interaktionseffekt av substans. Radikala vänsterpartiers storlek påverkar inte deras förmåga att påverka konventionella partiers position i sakfrågan multikulturalism.

Figur 8

Kommentar: Den solida linjen visar den förväntade effekten vid olika nivåer av RVP storlek $t-1$, streckade linjer indikerar 95% konfidensintervall. Grafen är baserad på Modell A8.4 som finns i Tabell A8 i appendix.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Resultatet av de modeller som undersökt sambandet mellan radikala vänsterpartiers position i sakfrågan multikulturalism är inte vad man hade kunnat förvänta sig av teorin. En justerad position antas resultera i fler röster från väljarna och en påverkan på interaktionsmönstret i partisystemet. Påverkan på interaktionsmönstret sker när närbelägna partier justerar sin position för att vinna tillbaka röster som de förlorat (Downs 1957: 131). Resultatet pekar på att det är något annat som styr dynamiken i sakfrågan multikulturalism. En förutsättning för att partierna ska vinna fler röster i sin justerade position är att väljardistributionen är förenlig med den nya positionen (Downs 128–9). Om väljardistributionen inte är förenligt med partiet som försöker vinna fler röster blir det svårt att påverka genom att justera sin position. Som nämnts är väljarkåren i Västeuropa skeptiska till höga nivåer av migration (Sides & Citrin 2007: 500–1). Det antyder att medianväljaren i sakfrågan är positionerad mer till höger. De positiva estimaten som modellerna redovisar fångar den omgruppering som skett av konventionella partier mot medianväljarens position i sakfrågan. En position som är mer kulturellt protektionistisk. Omgrupperingen drivs primärt av de radikala högerpartierna framgångar (Abou-Chadi 2014: 433; Abou-Chadi et al. 2020: 17; Abou-Chadi & Krause 2018: 843–4). Radikala vänsterpartiers position i sakfrågan är långt ifrån sakfrågans medianväljare, det gör det svårt för dem att justera sin position på ett sådant sätt att de vinner fler väljare. Partier kan inte justera sin position förbi varandras (Adams 2001: 60–1; Downs 1957: 122–3).

Uppsatsens resultat visar att det inte finns något samband mellan radikala vänsterpartiers position $t-1$ och konkurrenternas position t i sakfrågorna välfärd och multikulturalism. Resultatet i modellerna antyder i likhet med Abou-Chadi och Orłowski (2016: 868–9) att den spatiala teorins antagande om moderering i en position alltid resulterar i en större väljarandel är för generellt. Partiers förmåga

eller oförmåga att påverka bestäms av partisystemets dynamik och rådande strukturer i partisystemet. Partisystemets dynamik kan i vissa fall vara starkare än det enskilda partiet och därmed stoppa det från att påverka övriga partier i partisystemet. Resultatet synliggör att partisystem karakteriseras av flera dynamiker som kan skilja sig åt mellan sakfrågor.

6 Slutsatser

Med hjälp av data från MARPOR har den här uppsatsen undersökt om radikala vänsterpartier har någon påverkan på övriga partiers position och sakrelevans, samt om deras eventuella påverkan varierar mellan sakfrågor. Uppsatsen har bidragit med utökad kunskap om partiers påverkan på varandra, samt kunskap om radikala vänsterpartiers påverkan på partiinteraktionen.

Av uppsatsens multipla regressionsmodeller framgår att radikala vänsterpartier inte har någon direkt påverkan på konventionella partiers sakrelevans, varken i sakfrågan välfärd eller multikulturalism. Resultatet pekar på partisystemens olika dynamiker i relation till sakfrågan. Sakfrågornas olika dynamiker influerar partifamiljens förmåga att påverka sakrelevansen. I sakfrågan välfärd stoppas deras möjligheter att påverka konventionella partier av en redan hög sakrelevans, vilket gör det svårt för partierna att öka relevans ytterligare. I sakfrågan multikulturalism visar de multipla regressionsmodellerna på en svag förklaringskraft i modellspecifikationerna. Radikala vänsterpartiers oförmåga att påverka sakrelevansen drivs primärt av populistiska radikala högerpartier som framgångsrikt drivit upp sakfrågans relevans (se Abou-Chadi 2014: 433; Lutz 2019: 519). Modellerna visar också att radikala vänsterpartier inte har någon substantiell påverkan på socialdemokratiska partiers sakrelevans oavsett sakfråga.

Resultatet pekar på att radikala vänsterpartier inte har någon påverkan på konventionella partiers position, varken i sakfrågan välfärd eller sakfrågan multikulturalism. Resultatet visade att partierna inte har någon mer signifikant påverkan på socialdemokratiska partier. Radikala vänsterpartiers påverkan på position dikteras på motsvarande sätt som påverkan i sakrelevans av sakfrågornas olika dynamiker som möjliggör och begränsar partiernas interaktion med varandra. Dynamiken i partisystemen och i enskilda sakfrågor möjliggör eller hindrar partier från en mer djupgående påverkan. I sakfrågan välfärd antyder resultatet en centripetal rörelse i partisystemet med en konkurrens mellan partierna i mitten. Konkurrenten i mitten medför att partidynamiken fångslar radikala vänsterpartier bakom större center-vänsterpartier. I sakfrågan multikulturalism dikteras interaktionen mellan partierna av väljardistributionens efterfrågan på en kulturellt protektionistisk politik. Konventionella partier har justerat sina positioner mot medianväljarens position i sakfrågan i syftet att vinna tillbaka väljare från populistiska radikala högerpartier (se Abou-Chadi 2014: 433; Abou-Chadi et al. 2020: 17; Abou-Chadi & Krause 2018: 843–4).

Resultatet visar sammantaget att radikala vänsterpartiers påverkan både i sakrelevans och position inte influeras av partiernas storlek.

Uppsatsens resultat visar att radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans och position styrs av den specifika sakfrågans dynamik. Partiernas förmåga att påverka konkurrenten är i hög grad beroende av

väljardistributionen och hur medianväljaren positionerar sig i den enskilda sakfrågan. Det finns en tydlig systemeffekt som medför att partisystemet vid den givna tidpunkten har stor inverkan på enskilda partiers förmåga att påverka partikonkurrensen. Uppsatsens resultat belyser begränsningarna i den spatiala teorins antagande att en justerad position resulterar i flera väljares röster och därmed att konkurrerande partier justerar sin position för att vinna tillbaka väljare. Antagandet bygger på premissen att väljardistributionen ligger rätt. Partisystemets dynamik är stark och styr mer än enskilda partier. Partiernas interaktion skapar och upprätthåller gränser och begränsningar i partisystemet. Partierna är del av ett system, det *system av interaktion* som resulterar från konkurrensen mellan partierna (Sartori 1976: 43–4). Uppsatsen har visat att radikala vänsterpartier å ena sidan inte har någon påverkan på konventionella partier och därmed inte kan ses som pådrivare; å andra sidan kan partifamiljen inte ses som maktlösa fångar, vilket är en förenkling av partiernas betydelse. Ett partisystem utan radikala vänsterpartier har en annan dynamik och en annan typ av interaktionsmönster, därav hade ett annat system existerat. Samtliga aktörer i systemet påverkar och påverkas av varandra, därav har radikala vänsterpartier en påverkan genom att vara en del i systemet.

Uppsatsens kombination av spatial teori och *issue salience* har visat att teorierna är förenliga med varandra och att en kombination berikar vår kunskap om partiers interaktion med varandra. Uppsatsen har tillfört ny kunskap om radikala vänsterpartier men också betonat vikten av att studera partikonkurrens i enskilda sakfrågor, då sakfrågor drivs av unika dynamiker som begränsar och möjliggör partiers påverkan på sakrelevans och position.

7 Referenser

- Abou-Chadi, T. (2014) "Niche Party Success and Mainstream Party Policy Shifts – How Green and Radical Rights Parties Differ in Their Impact" *British Journal of Political Science*. Vol. 46. Ss. 417–436.
- Abou-Chadi, T., Green-Pedersen, C., & Mortensen, P. B. (2020). "Parties' Policy Adjustments in Response to Changes in Issue Saliency" *West European Politics*. Vol. 43(4). Ss. 749–771. <https://doi.org/10.1080/01402382.2019.1609296>
- Abou-Chadi, T. & Krause, W. (2018) "The Causal Effect of Radical Right Success on Mainstream Parties' Policy Positions: A Regression Discontinuity Approach" *British Journal of Political Science*. Vol. 50. Ss. 829–847.
- Abou-Chadi, T. & Orłowski, M. (2016) "Moderate as Necessary: The Role of Electoral Competitiveness and Party Size in Explaining Parties' Policy Shifts" *The Journal of Politics*. Vol. 78(3). Ss. 868–881.
- Adams, J. (2001) *Party Competition and Responsible Party Government: A Theory of Spatial Competition Based Upon Insights from Behavioral Research*. Ann Arbor: The University of Michigan Press
- Adams, J. (2012) "Causes and Electoral Consequences of Party Policy Shifts in Multiparty Elections: Theoretical Results and Empirical Evidence" *Annual Review of Political Science*. Vol. 15(1). Ss. 401–19.
- Adams, J., M., Ezrow, L. & Glasgow, G. (2004) "Understanding Change and Stability in Party Ideologies: Do Parties Respond to Public Opinion or to past Election Results?". *British Journal of Political Science*. Vol. 34(4). Ss. 589–610.
- Adams, J., M., Ezrow, L. & Glasgow, G. (2006) "Are Niche Parties Fundamentally Different from Mainstream Parties?" *American Journal of Political Science*. Vol. 50(3) Ss. 513–529.
- Adams, J. & Somer-Topcu, Z. (2009) "Policy Adjustment by Parties in Response to Rival Parties' Policy Shifts: Spatial Theory and the Dynamics of Party Competition" *British Journal of Political Science*. Vol. 39(4). Ss. 825–846.
- Agresti, A. (2007) *Introduction to Categorical Data Analysis*. Hoboken, New Jersey: Wiley Interscience.
- Angrist, J. D. & Pischke, J.S. (2009) *Mostly Harmless Econometrics: An Empiricist's Companion*. Princeton: Princeton University Press.
- Arkes, J. (2019) *Regression Analysis: A Practical Introduction*. London: Routledge.
- Bakker, R., De Vries, C., Edwards, E., Hooghe, L., Jolly, S., Marks, G., Polk, J., Rovny, J., Steenbergen, M. & Vachudova, M. A. (2015) "Measuring Party Position in Europe: The Chapel Hill Expert Survey Trend File, 1999–2010" *Party Politics*. Vol. 21(1). Ss. 143–152.

- Bale, T. & Bergman, T. (2006) "Captives No Longer, but Servants Still? Contract Parliamentarism and the New Minority Governance in Sweden and New Zealand" *Government and Opposition*. Vol.41(3). Ss. 422–449.
- Bardi, L. & Mair, P. (2008) "The Parameters of Party Systems" *Party Politics*. Vol. 14(2). Ss. 147–166.
- Barmark, M. & Djurfeldt, G. (2009) "Logistisk regression" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (Red.) *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur. Ss. 125–148.
- Beck, N. & Katz, J. N. (1995) "What to do (and not to do) With Time-Series Cross-Section Data" *American Political Science Review*. Vol. 89(3). Ss. 634–647.
- Benoit, K. Laver, M. & Mikhaylov, S. (2009) "Treating Words as Data with Error: Uncertainty in Text Statements of Policy Positions" *American Journal of Political Science*. Vol. 53(2). Ss. 495–513.
- Bjurulf, B. & Af Schmidt, F. (U.Å.) "Senterpartiet" i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [15-05-2022].
- Blissett, R. (2017) *A Primer on Fixed Effects*. https://Rstudio-Pubs-Static.S3.Amazonaws.Com/310545_Cc1e6844a6cd4762a23861ed1f980969.Html [05-05-2022].
- Blombäck, S. (2015) "Vänsterpartiet: Pådrivare eller pragmatiskt stödparti?" *Statsvetenskaplig tidskrift*. Vol. 117(2). Ss. 219–230.
- Blombäck, S. (2018) "Populism som utmaning mot den liberala demokratin i Europa" i Bakardjieva Engelbrekt, A., Michalski, A., & Oxelheim, L. (Red.). *EU i en världsordning under omvandling*. Stockholm: Santérus Förlag. Ss. 229–257.
- Boldrini, M. (2018) "What's Left? Far-Left Parties Changing in Contemporary Europe" *Studia Politica: Romanian Political Science Review*. Vol. 18(4). Ss. 593–611.
- Brambor, T., Roberts Clark, W. & Golder, M. (2005) "Understanding Interaction Models: Improving Empirical Analyses" *Political Analysis*. Vol.14. Ss. 63–82.
- Budge, I. (1987) "The Internal Analysis of Election Programmes" i Budge, I., Robertson, D. & Hearl, D. (Red.) *Ideology, Strategy, and Party Change: Spatial Analyses of Post-War Election Programmes in 19 Democracies*. Cambridge: Cambridge University Press. Ss. 15–38.
- Budge, I. (1994) "A New Spatial Theory of Party Competition: Uncertainty, Ideology and Policy Equilibria Viewed Comparatively and Temporally" *British Journal of Political Science*. Vol. 24(4). Ss. 443–467.
- Budge, I. & Farlie, D. (1983) *Explaining and Predicting Elections: Issue Effects and Party Strategies in Twenty-Three Democracies*. London: George Allen & Unwin.
- Budge, I., Klingemann, H-D., Volkens, A., Bara, J. & Tanenbaum, E. (2001) "Appendix II. Manifesto Coding Instruction" i Budge, I., Klingemann, H-D., Volkens, A., Bara, J. & Tanenbaum, E (Red.) *Mapping Policy Preferences: Estimates for Parties, Electors, and Governments 1945–1998*. Oxford: Oxford University Press. Ss. 215–218.
- Budge, I. & Robertson, D. (1987) "Do Parties Differ, and How? Comparative Discriminant and Factor Analyses" i Budge, I., Robertson, D. & Hearl, D.

- (Red.) *Ideology, Strategy, and Party Change: Spatial Analyses of Post-War Election Programmes in 19 Democracies*. Cambridge: Cambridge University Press. Ss. 387–416.
- Carter, N. (2013) "Greening the Mainstream: Party Politics and the Environment" *Environmental Politics*. Vol. 22(1). Ss. 73–94.
- Dalton, R. J. (2019) *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies* (7:e Uppl.) (International Student Edt.). London: Sage Publications Ltd.
- Dalton, R. J. (2021) "Modeling Ideological Polarization in Democratic Party Systems" *Electoral Studies*. Vol. 72. Ss. 1–10.
- De Vries, C. & Hobolt, S. (2012) "When Dimensions Collide: The Electoral Success of Issue Entrepreneurs" *European Union Politics*. Vol. 13(2). Ss. 246–268.
- Djurfeldt, G. (2009) "Enkel regressionsanalys" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (Red.) *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur Ss. 53–68
- Djurfeldt, G. & Barmark, M. (Red.) (2009) *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur.
- Downs, A. (1957) *An Economic Theory of Democracy*. New York: Harper & Row.
- Dumont, P. & Bäck, H. (2006) "Why so Few, and Why so Late? Green Parties and the Question of Governmental Participation" *European Journal of Political Research*. Vol.45. Ss. 35–67.
- Fagerholm, A. (2016) "Why Do Political Parties Change their Policy Positions? A Review" *Political Studies Review*. Vol. 14(4). Ss. 501–511.
- Fagerholm, A. (2017) "What Is Left for the Radical Left? A Comparative Examination of the Policies of Radical Left Parties in Western Europe before and after 1989" *Journal of Contemporary European Studies*. Vol. 25(1). Ss. 16–40.
- Fagerholm, A. (2018) "The Radical Right and the Radical Left in Contemporary Europe: Two Min-Max Definitions. *Journal of Contemporary European Studies*. Vol. 26(4). Ss. 411–424.
- Gunnarsson, M. (2019) *Mobilisera, passivisera eller vinna: Har skandinaviska partierna tävlat om röster förändrats*. Lic. -Avh. Växjö: Linneaus University Press.
- Green-Pedersen, C. (2007) "The Growing Importance of Issue Competition: The Changing Nature of Party Competition in Western Europe" *Political Studies*. Vol. 55. Ss. 607–628.
- Green-Pedersen, C. & Mortensen, P. B. (2010) "Who Sets the Agenda and Who Responds to It in the Danish Parliament? A New Model of Issue Competition and Agenda-Setting" *European Journal of Political Research*. Vol. 49. Ss. 257–281.
- Hansson, A., Larsson, H. A., Sundström, M. & Korsfeldt, T. (U.Å.) "Centerpartiet" i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [15-05-2022].
- Huntington-Klein, N. (2020) *Econometrics – Within Variation and Fixed Effects* [Video] https://www.youtube.com/watch?v=Af0eSTbjj_I&T=21s [12-05-2022].

- Huntington-Klein, N. (2022) *The Effect: An Introduction to Research Design and Causality*. <https://Theeffectbook.Net/> [05-05-2022].
- Hindmoor, A. & Taylor, B. (2018) "Rational Choice" i Lowndes, V., Marsh, D. & Stoker, G. (Edt.) *Theory and Methods in Political Science* (4th Ed). Palgrave. Ss. 39–53.
- Hobolt, S. & Tilley, J. (2016) "Fleeing the Centre: The Rise of Challenger Parties in the Aftermath of the Euro Crisis" *Western European Politics*. Vol. 39(5). Ss. 971–991.
- Ibenskas, R. & Polk, J. (2022) "Congruence and Party Responsiveness in Western Europe in the 21st Century" *West European Politics*. Vol. 45(2). Ss. 201–222.
- Inglehart, R. & Flanagan, S. C. (1987) "Value Change in Industrial Societies" *The American Political Science Review*. Vol. 81(4). Ss. 1289–1319.
- Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA) *Electoral System Design Database*. <https://www.idea.int/data-tools/data/electoral-system-design>
- Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA) (U.Å.) *Electoral System Design Database Codebook*. ISBN: 978-91-7671-208-5. <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/electoral-system-design-database-codebook.pdf>
- Isaksson, G-E. & Wahlbäck, K. (U.Å.) "Centern i Finland" i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: Nationalencyklopedin. [15-05-2022].
- Janda, K., Harmel, R. Edens, C. & Goff, P. (1995) "Changes in Party Identity: Evidence From Party Manifestos" *Party Politics*. Vol. 1(2). Ss. 171–196.
- Jenkins, D. G. & Quintana-Ascencio, P. F. (2020) "A Solution to Sample Size for Regression" *Plos One*. Vol.15(2): E0229345. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0229345>
- Jæger, M., M. (2009) "United but Divided: Welfare Regimes and the Level and Variance in Public Support for Redistribution" *European Sociological Review*. Vol. 25(6). Ss. 723–737.
- Keman, H. (2011) "Third Ways and Social Democracy: The Right Way to Go?" *British Journal of Political Science*. Vol. 41(3). Ss. 671–680.
- Kim, H. & Fording, R. (2003) "Voter Ideology in Western Democracies: An Update" *European Journal of Political Research*. Vol.42. Ss. 95–105.
- Kitschelt, H. (2009) "Party Systems" i Boix, C. & Stokes, S. (Red.) *The Oxford Handbook of Comparative Politics*. Oxford: Oxford University Press. Ss. 522–554.
- Krause, W. (2020) "Appearing Moderate or Radical? Radical Left Party Success and the Two-Dimensional Political Space" *West European Politics*. Vol. 43(7). Ss. 1365–1378.
- Lourenço, P. (2021) "Studying European Radical Left Parties Since the Fall of the Berlin Wall (1990-2019): A Scooping Review" *Swill Political Science Review*. Vol.27. Ss. 754–777.
- Loxbo, K. (2014) "Hög generell tillit och låg tolerans mot främlingar" *Surveyjournalen*. Vol. 1(2). Ss. 68–85.
- Loxbo, K. (2019) "Radikala högerpopulistiska partier" i Hagevi (Red.) *Partier och partisystem*. Lund: Studentlitteratur. Ss. 87–105.

- Loxbo, K. (2022) "The Varying Logics for Supporting Populist Right-Wing Welfare Politics in West European Welfare Regimes" *European Political Science Review*. Ss. 1–17.
- Loxbo, K., Hinnfors, J., Hagevi, M., Blombäck, S. & Demker, M. (2019) "The Decline of Western European Social Democracy: Exploring the Transformed Link between Welfare State Generosity and the Electoral Strength of Social Democratic Parties, 1975–2014" *Party Politics*. Ss. 1–12.
- Lowe, W., Benoit, K. Mikhaylov, S. & Laver, M. (2011) "Scaling Policy Preferences from Coded Political Texts" *Legislative Studies Quarterly*. Vol. 36(1). Ss. 123–155.
- Lutz, P. (2019) "Variation in Policy Success: Radical Right Populism and Migration Policy" *West European Politics*. Vol.42(3). Ss.517–544.
- Magni-Berton, R. & Panel, S. (2018) "Manifestos and Public Opinion: Testing the Relevance of Spatial Models to Explain Salience Choices" *Comparative European Politics*. Vol. 16(5). Ss. 783–804.
- March, L. (2009) "Contemporary Far Left Parties in Europe: From Marxism to the Mainstream" *International Politics and Society*. Vol. 1. Ss. 126–143.
- March, L. (2012) *Radical Left Parties in Europe*. Abingdon: Routledge
- March, L. (2017) "Left and Right Populism Compared: The British Case" *The British Journal of Political and International Relations*. Vol. 19(2). Ss. 282–303.
- March, L. & Rommerskirchen, C. (2012) "Explaining Electoral Success and Failure" i March, L. (Red.) *Radical Left Parties in Europe*. Abingdon: Routledge
- March, L. & Rommerskirchen, C. (2015) "Out of Left Field? Explaining the Variable Electoral Success of European Radical Left Parties" *Party Politics*. Vol 2(1). Ss. 40–53.
- March, L. & Mudde, C. (2005) "What's Left of the Radical Left? The European Radical Left after 1989: Decline and Mutation" *Comparative European Politics*. Vol. 3. Ss. 23–49.
- Meguid, B. (2005) "Competition between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success" *American Political Science Review*. Vol.99(3). Ss. 347–359.
- Meguid, B. (2008) *Party Competition between Unequals: Strategies and Electoral Fortunes in Western Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Meijers, M. (2017) "Contagious Euroscepticism: The Impact of Eurosceptic Support on Mainstream Party Positions on European Integration" *Party Politics*. Vol. 23(4). Ss. 413–423.
- Mudde, C. (2010) "The Populist Radical Right: A Pathological Normalcy" *West European Politics*. Vol. 33(6). Ss. 1167–1186.
- Müller, W. C. (2000) "Political Parties in Parliamentary Democracies: Making Delegation and Accountability Work." *European Journal of Political Research*. Vol. 37. Ss. 309–33.
- Norris, P. & Inglehart, R. (2019) *Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Nyman, P. (2016) *Föreläsning 8 och 9: Regressionsanalys*. [Http://Www.Parnyman.Com/Files/Lectures/160912_Notes.Pdf](http://www.parnyman.com/files/lectures/160912_notes.pdf) [14-05-2022].
- Olsen, J., Hough, D. & Koß, M. (2010) "From Pariahs to Players? Left Parties in National Governments" i Olsen, J., Koß, M. & Hough, D. (Red.) *Left Parties in National Governments*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. Ss. 1–15.
- Petrocik, J. (1996) "Issue Ownership in Presidential Elections, with a 1980 Case Study" *American Journal of Political Science*. Vol. 40(3). Ss. 825–50.
- Polk, J. & Karreth, J. (2021) "Voters Responses to Social Democratic Ideological Moderation" [Working Paper: Oktober 2021]. Ss. 1–37.
- Rydgren, J. (2005) "Is Extreme Right-Wing Populism Contagious? Explaining the Emergence of a New Party Family" *European Journal of Political Research*. Vol. 44. Ss. 413–437.
- Schumpeter, J. (1994 [1942]) *Capitalism, Socialism and Democracy*. London: Routledge.
- Sides, J. & Citrin, J. (2007) "European Opinion About Immigration: The Role of Identities, Interests and Information" *British Journal of Political Science*. Vol.37(3). Ss. 477–504.
- Sjödin, D. (2009) "Analys av tidsserier – en introduktion" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (Red.) *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur. Ss. 149–194.
- Stavrakakis, Y. & Katsambekis, G. (2014) "Left-Wing Populism in the European Periphery: The Case of SYRIZA" *Journal of Political Ideologies*. Vol. 19(2). Ss. 119–142.
- Stokes, D. (1963) "Spatial Models of Party Competition" *The American Political Science Review*. Vol. 57(2). Ss. 368–377.
- Stubager, R. (2018) "What is Issue Ownership and How Should We Measure It?" *Polit Behav*. Vol. 40. Ss. 345–370.
- Sundell, A. (2019) "Logaritmera variabler" *Stathelp*. [Https://Www.Stathelp.Se/Sv/Logarithm_Sv.Html](https://www.stathelp.se/sv/logarithm_sv.html) [18-05-2022].
- Tavits, M. (2007) "Principle vs. Pragmatism: Policy Shifts and Political Competition" *American Journal of Political Science*. Vol. 51(1). Ss. 151–165.
- Teorell, J. (2009) "Regression i tid och rum: Att analysera paneldata" i Djurfeldt, G. & Barmark, M. (Red.) *Statistisk verktygslåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur Ss. 325–330.
- Van Der Brug, W. (2004) "Issue Ownership and Party Choice" *Electoral Studies*. Vol. 23. Ss. 209–233.
- Van Der Brug, W., Fennema, M., De Lange, S. & Baller, I. (2013) "Radical Right Parties: Their Voters and Their Electoral Competitors" i Rydgren, J. (Red.) *Class Politics and the Radical Right*. New York: Routledge Ss. 52–74.
- Volgens, A., Burst, T., Krause, W., Lehmann, P., Matthieß, T., Regel, S., Weßels, B. & Zehnter, L. (2021a) "The Manifesto Data Collection" *Manifesto Project (MRG / CMP / MARPOR)*. Version 2021a. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB). [Https://Doi.Org/10.25522/Manifesto.Mpds.2021a](https://doi.org/10.25522/Manifesto.Mpds.2021a).
- Volgens, A., Burst, T., Krause, W., Lehmann, P., Matthieß, T., Regel, S., Weßels, B. & Zehnter, L. (2021b) "The Manifesto Project Dataset – Codebook"

- Manifesto Project (MRG / CMP / MARPOR)*. Version 2021a. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin Für Sozialforschung (WZB).
- Walgrave, S., Lefevere, J. & Tresch, A. (2012) “The Associative Dimension of Issue Ownership” *Public Opinion Quarterly*. Vol. 76(4). Ss. 771–782.
- Williams, L. K. (2015) “It’s All Relative: Spatial Positioning of Parties and Ideological Shifts” *European Journal of Political Research*. Vol. 54(1). Ss. 141–59.
- Williams, C. & Ishiyama, J. (2018) ”Responding to the Left: The Effect of Far-Left Parties on Mainstream Party Euroscepticism” *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*. Vol. 28(4). Ss. 443–466.
- Williams, C. Spoon, J-J. (2015) “Differentiated Party Response: The Effect of Public Opinion on Party Positions” *European Union Politics*. Vol. 16(2). Ss. 176–193.

8 Appendix

Tabell A1: Lista över radikala vänsterpartier sorterat efter land

Land	Namn	Typ av valsystem
Sverige	<i>Vänsterpartiet</i>	Proportionerligt
Norge	<i>Sosialistisk Venstreparti</i>	Proportionerligt
	<i>Rødt</i>	
Danmark	<i>Alternativet</i>	Proportionerligt
	<i>Enhedslisten - De Rød-Grønne</i>	
	<i>Sosialistisk Folkeparti</i>	
Finland	<i>Vasemmistoliitto</i>	Proportionerligt
Nederländerna	<i>Sosialistische Partij</i>	Proportionerligt
Frankrike	<i>Front de Gauche</i>	Pluralitet/majoritet
	<i>Parti Communiste Français</i>	
	<i>Parti Radical de Gauche</i>	
	<i>La France insoumise</i>	
Italien	<i>Partito Democratico della Sinistra</i>	Blandsystem
	<i>Partito della Rifondazione Comunista</i>	
	<i>Partito dei Comunisti Italiani</i>	
	<i>Rosa nel Pugno</i>	
	<i>Rivoluzione Civile</i>	
	<i>Sinistra Ecologia Libertà</i>	
	<i>Italia Europa Insieme</i>	
Spanien	<i>Unidad Popular</i>	Proportionerligt
	<i>Podemos</i>	
	<i>Izquierda Unida</i>	
	<i>Más País-Equo</i>	
Grekland	<i>Synaspismos tis Aristeras kai tis Proodou</i>	Proportionerligt
	<i>Synaspismós Rizospastikís Aristerás</i>	
	<i>Kommounistiko Komma Elladas</i>	
	<i>Synaspismós Rizospastikís Aristerás</i>	
	<i>Dimokratiki Aristera</i>	
	<i>Laíki Enótita</i>	
Portugal	<i>Bloco de Esquerda</i>	Proportionerligt
	<i>Partido Comunista Português</i>	
Tyskland	<i>Partei des Demokratischen Sozialismus</i>	Blandsystem
	<i>Die Linke.PDS</i>	
	<i>Die Linke</i>	
Schweiz	<i>Ensemble à Gauche</i>	Proportionerligt
	<i>Partei der Arbeit der Schweiz/Parti suisse du travail</i>	
Storbritannien	<i>Sinn Féin</i>	Pluralitet/majoritet
Irland	<i>United Left Alliance</i>	Proportionerligt
	<i>Páirtí Sóisialach</i>	
	<i>People before Profit</i>	
	<i>Anti-Austerity Alliance</i>	
	<i>Workers and Unemployment Action</i>	

Kommentar: Information om ländernas valsystem är hämtat från *Electoral System Design Database* som tillhandahålls av IDEA.

Tabell A2: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans, exklusive gröna partier. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A2.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A2.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A2.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A2.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	0.080 (0.084)	-0.094 (0.152)	0.141 (0.091)	-0.009 (0.141)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.006 (0.004)	-0.006 (0.004)	0.003 (0.005)	0.004 (0.006)
Partiposition V/H	-0.401*** (0.067)	-0.395*** (0.068)	-0.107 (0.064)	-0.104 (0.065)
RVP storlek <i>t-1</i>	-0.011 (0.008)	0.066 (0.053)	-0.011 (0.013)	0.112 (0.079)
Pluralitetssystem	-0.041 (0.195)	0.093 (0.198)	-0.031 (0.125)	-0.261 (0.226)
Blandsystem	-0.560** (0.183)	-0.549** (0.183)	0.238 (0.156)	0.207 (0.157)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.031 (0.022)		0.031 (0.019)
Konstant	-2.086*** (0.255)	-2.528*** (0.404)	-3.383*** (0.443)	-3.943*** (0.602)
<i>N</i>	329	329	329	329
Justerat <i>R</i> ²	0.373	0.376	0.268	0.273
<i>N</i> kluster	67	67	67	67
<i>RMSE</i>	0.493	0.492	0.594	0.592

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A2.1 och A2.2 är konventionella partier, exklusive gröna partier, sakrelevans *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A2.3 och A2.4 är konventionella partier, exklusive gröna partier, sakrelevans *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori.

Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A3: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position, exklusive gröna partier. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A3.1: Välfärd (Fixed effects)	Modell A3.2: Välfärd (Fixed effects)	Modell A3.3: Multikulturalism (Fixed effects)	Modell A3.4: Multikulturalism (Fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	-0.216* (0.112)	-0.451* (0.219)	-0.084 (0.093)	-0.199* (0.104)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.007 (0.007)	-0.008 (0.007)	0.000 (0.005)	-0.001 (0.005)
Partiposition V/H	0.963*** (0.101)	0.959*** (0.103)	0.114 (0.114)	0.111 (0.113)
RVP storlek <i>t-1</i>	0.017 (0.017)	0.132 (0.083)	-0.041* (0.021)	-0.032 (0.022)
Pluralitetssystem	0.126 (0.299)	0.127 (0.300)	-0.000 (0.296)	-0.004 (0.300)
Blandsystem	1.086** (0.417)	1.072** (0.417)	-0.491** (0.136)	-0.318 (0.473)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.042 (0.028)		0.024 (0.018)
Konstant	-3.158*** (0.414)	-3.774*** (0.674)	0.188 (0.155)	0.134 (0.160)
<i>N</i>	329	329	329	329
Justerat <i>R</i> ²	0.470	0.472	0.101	0.102
<i>N</i> kluster	67	67	67	67
<i>RMSE</i>	0.882	0.880	0.939	0.939

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A3.1 och A3.2 är konventionella partier, exklusive gröna partier, position *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A3.3 och A3.4 är konventionella partier, exklusive gröna partier, position *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsystem utelämnad och fungerar som referenskategori.

Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A4: Deskriptiva data multipla regressionsanalyser påverkan på konventionella partier, exklusive gröna partier (Tabell A2 & A3)

	<i>n</i>	mean.	sd.	median	min	max
Radikala vänsterpartier						
Storlek <i>t-1</i>	341	6.52	3.83	6.07	0.40	20.84
Välfärd: sakrelevans <i>t-1</i>	365	-2.31	0.52	-2.25	-4.25	-1.02
Multikulturalism: sakrelevans <i>t-1</i>	365	-4.01	0.53	-4.09	-4.61	-2.87
Välfärd: position <i>t-1</i>	365	-2.86	0.59	-2.94	-4.27	-0.61
Multikulturalism: position <i>t-1</i>	365	-0.56	0.75	-0.53	-2.33	2.31
Konventionella partier						
Välfärd: sakrelevans	496	-2.41	0.64	-2.33	-4.61	-0.92
Multikulturalism: sakrelevans	496	-3.97	0.66	-4.09	-4.61	-1.72
Välfärd: position	496	-2.05	1.30	-2.40	-4.05	2.55
Multikulturalism: position	496	-0.19	0.92	0.00	-3.20	3.36
Kontrollvariabler						
Medianväljare <i>t-1</i>	358	-3.58	10.70	-2.79	-24.69	26.61
Position H/V-dimensionen	496	-0.05	0.76	-0.05	-2.40	2.32
Blandsystem (dummy)	497	0.16	0.37	0.00	0.00	1.00
Pluralitetssystem (dummy)	497	0.11	0.31	0.00	0.00	1.00
Proportionellt (dummy)	497	0.73	0.45	1.00	0.00	1.00
Total antal observationer	497					

Kommentar: tabell a11 presenterar deskriptiva data för variabler inkluderade i multipla regressionsanalyser som redovisas i tabell a2 och a3. Först presenteras antal observationer, sedan medelvärde, standardavvikelse, min- och maxvärde. Variablerna som indikerar position tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar starkare vänsterposition, högt värde indikerar starkare högerposition. Variabler som indikerar sak-relevans tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar att partierna tilldelar sakfrågan låg relevans, högt värde innebär att partierna tilldelar sakfrågan en högre relevans.

Källa: volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A5: MARPOR kodpar som inkluderas i variabeln vänster/höger-position

Policydimension	Vänsterposition	Högerposition
Vänster/höger: MARPOR "rile"	103 Anti-imperialism: Anti-kolonialism +	104 militär: positiv +
	105 militarism: negativ +	201 Frihet och mänskliga rättigheter: positiv +
	106 fred: positiv +	203 konstitutionalism: positiv +
	107 internationalism: positiv +	305 politisk auktoritet: positiv +
	202 demokrati positiv +	401 fri företagssamhet: positiv +
	403 marknadsreglering: positiv +	402 inicitamen: positiv +
	404 ekonomisk planering: positiv +	407 protektionism: negativt +
	406 protektionism: positiv +	414 Ekonomisk ortodoxi: positiv +
	412 kontrollerade ekonomi: positiv +	505 Välfärdsstat begränsa: positiv +
	413 nationalisering: positiv +	601 nationellt sätt att leva: positiv +
	504 Välfärdsstatlig expansion: positiv +	603 traditionell moral: positiv +
	506 Utbildningsexpansion: positiv +	605 lag och ordning: positiv +
	701 arbetarorganisationer positiv +	606 Social harmoni: positiv

Källa: Lowe et al. (2011: 140), sammanställt av författaren.

Tabell A6: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans. Resultat från multipla regressionsanalyser

<i>Oberoende variabler</i>	Modell A6.1: Välfärd (<i>fixed effects</i>)	Modell A6.2: Välfärd (<i>fixed effects</i>)	Modell A6.3: Multikulturalism (<i>fixed effects</i>)	Modell A6.4: Multikulturalism (<i>fixed effects</i>)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	0.084 (0.077)	-0.093 (0.129)	0.139* (0.079)	-0.018 (0.119)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.009** (0.004)	-0.008** (0.004)	0.001 (0.005)	0.002 (0.005)
Partiposition V/H	-0.263*** (0.063)	-0.257*** (0.064)	-0.061 (0.046)	-0.058 (0.046)
RVP storlek <i>t-1</i>	-0.014** (0.007)	0.064 (0.044)	-0.014 (0.012)	0.119* (0.068)
Pluralitetssystem	-0.211 (0.170)	0.099 (0.174)	0.018 (0.094)	0.023 (0.092)
Blandsystem	-0.542*** (0.158)	-0.533** (0.158)	-0.107 (0.258)	0.227* (0.110)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.032* (0.018)		0.033* (0.017)
Konstant	-2.101*** (0.232)	-2.547*** (0.340)	-3.408*** (0.379)	-3.990*** (0.503)
<i>N</i>	385	385	385	385
Justerat <i>R</i> ²	0.298	0.302	0.268	0.274
<i>N</i> kluster	80	80	80	80
RMSE	0.507	0.506	0.574	0.572

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A6.1 och A6.2 är konventionella partier sakrelevans *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A6.3 och A3.4 är konventionella partier sakrelevans *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$
Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A7: Radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partiers sakrelevans. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A7.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A7.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A7.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A7.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	0.062 (0.091)	-0.219 (0.159)	0.084 (0.168)	-0.151 (0.275)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.005 (0.005)	-0.004 (0.005)	0.006 (0.006)	0.007 (0.006)
Partiposition V/H	-0.502*** (0.158)	-0.490*** (0.154)	-0.130 (0.098)	-0.135 (0.101)
RVP storlek <i>t-1</i>	-0.015 (0.015)	0.105 (0.078)	-0.004 (0.014)	0.192 (0.146)
Pluralitetssystem	-0.274*** (0.285)	-0.244 (0.290)	0.084 (0.309)	0.012 (0.363)
Blandsystem	-0.840 (0.610)	-0.667** (0.320)	-0.099 (0.229)	-0.134 (0.244)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.048 (0.031)		0.047 (0.035)
Konstant	-2.124*** (0.425)	-2.842*** (0.566)	-3.922*** (0.804)	-4.854*** (1.214)
<i>N</i>	92	92	92	92
Justerat <i>R</i> ²	0.463	0.472	0.359	0.377
<i>RMSE</i>	0.421	0.417	0.445	0.439

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte robusta standardfel (SE_{*b*}). *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A7.1 och A7.2 är socialdemokratiska partier sakrelevans *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A7.3 och A7.4 är socialdemokratiska partier sakrelevans *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori.

Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A8: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A8.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A8.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A8.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A8.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikalt vänsterparti <i>t-1</i>	-0.205** (0.098)	-0.433** (0.183)	-0.069 (0.087)	-0.239** (0.104)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.002 (0.007)	-0.003 (0.007)	0.000 (0.005)	-0.001 (0.005)
Partiposition V/H	0.814*** (0.090)	0.810*** (0.090)	0.175* (0.089)	0.169* (0.089)
RVP storlek <i>t-1</i>	0.022 (0.015)	0.133* (0.067)	-0.032* (0.018)	-0.020 (0.019)
Pluralitetssystem	0.117 (0.277)	-0.412* (0.184)	-0.091 (0.256)	-0.885*** (0.235)
Blandsystem	-0.941 (0.567)	-0.952** (0.328)	0.300 (0.397)	0.368 (0.396)
Radikalt vänsterparti <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.041* (0.023)		0.036** (0.017)
Konstant	-3.103*** (0.361)	-3.701*** (0.564)	0.089 (0.144)	-0.008 (0.147)
<i>N</i>	385	385	385	385
Justerat <i>R</i> ²	0.437	0.440	0.118	0.124
<i>N</i> kluster	80	80	80	80
RMSE	0.869	0.867	0.919	0.916

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A8.1 och A8.2 är konventionella partier position *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A8.3 och A8.4 är konventionella partier position *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A9: Radikala vänsterpartiers påverkan på socialdemokratiska partiers position. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A9.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A9.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A9.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A9.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	0.089 (0.120)	-0.161 (0.221)	0.129 (0.208)	-0.093 (0.224)
Medianväljare <i>t-1</i>	0.004 (0.007)	0.004 (0.006)	0.008 (0.009)	0.007 (0.009)
Partiposition V/H	0.684*** (0.188)	0.684*** (0.184)	0.127 (0.144)	0.107 (0.151)
RVP storlek <i>t-1</i>	0.015 (0.027)	0.128 (0.134)	-0.025 (0.028)	-0.010 (0.030)
Pluralitetssystem	0.494 (0.442)	0.471 (0.448)	-0.359 (0.422)	-0.363 _f (0.433)
Blandsystem	1.580 (0.990)	1.099*** (0.336)	-0.427 (0.313)	-0.339 (0.341)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.043 (0.047)		0.042 (0.045)
Konstant	-2.584*** (0.529)	-3.226*** (0.668)	0.295 (0.312)	0.188 (0.316)
<i>N</i>	92	92	92	92
Justerat <i>R</i> ²	0.527	0.529	0.277	0.281
<i>RMSE</i>	0.614	0.613	0.728	0.726

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte robusta standardfel (SE_{*b*}). *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar land *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A9.1 och A9.2 är socialdemokratiska partier position *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A9.3 och A9.4 är socialdemokratiska partier position *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori.

Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A10: Deskriptiva data multipla regressionsanalyser påverkan på konventionella partier

	<i>n</i>	mean.	sd.	median	min	max
Radikala vänsterpartier						
Storlek <i>t-1</i>	399	6.55	3.85	6.17	0.00	20.84
Välfärd: sakrelevans <i>t-1</i>	427	-2.30	0.52	-2.24	-4.25	-1.02
Multikulturalism: sakrelevans <i>t-1</i>	427	-4.02	0.53	-4.09	-4.61	-2.87
Välfärd: position <i>t-1</i>	427	-2.87	0.59	-2.94	-4.27	-0.61
Multikulturalism: position <i>t-1</i>	427	-0.55	0.75	-0.53	-2.33	2.31
Konventionella partier						
Välfärd: sakrelevans	579	-2.43	0.64	-2.36	-4.61	-0.92
Multikulturalism: sakrelevans	579	-3.98	0.64	-4.08	-4.61	-1.72
Välfärd: position	579	-2.10	1.24	-2.43	-4.05	2.55
Multikulturalism: position	579	-0.25	0.91	0.00	-3.20	3.36
Kontrollvariabler						
Medianväljare <i>t-1</i>	419	-3.37	10.53	-2.67	-24.69	26.61
Position H/V-dimensionen	579	-0.19	0.83	-0.19	-3.30	2.32
Blandsystem (dummy)	580	0.17	0.38	0.00	0.00	1.00
Pluralitetssystem (dummy)	580	0.11	0.31	0.00	0.00	1.00
Proportionellt (dummy)	580	0.72	0.45	1.00	0.00	1.00
Total antal observationer	580					

Kommentar: tabell a11 presenterar deskriptiva data för variabler inkluderade i multipla regressionsanalyser som redovisas i tabell a6 och a8. Först presenteras antal observationer, sedan medelvärde, standardavvikelse, min- och maxvärde. Variablerna som indikerar position tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar starkare vänsterposition, högt värde indikerar starkare högerposition. Variabler som indikerar sak-relevans tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar att partierna tilldelar sakfrågan låg relevans, högt värde innebär att partierna tilldelar sakfrågan en högre relevans.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A11: Deskriptiva data multipla regressionsanalyser påverkan på socialdemokratiska partier

	<i>n</i>	mean.	sd.	median	min	max
Radikala vänsterpartier						
Storlek <i>t-1</i>	95	6.57	4.11	6.20	0.40	20.84
Välfärd: sakrelevans <i>t-1</i>	103	-2.34	0.54	-2.26	-4.25	-1.02
Multikulturalism: sakrelevans <i>t-1</i>	103	-4.06	0.51	-4.15	-4.61	-2.87
Välfärd: position <i>t-1</i>	103	-2.83	0.62	-2.90	-4.27	-0.61
Multikulturalism: position <i>t-1</i>	103	-0.57	0.68	-0.58	-2.33	2.31
Socialdemokratiska partier						
Välfärd: sakrelevans	135	-2.28	0.64	-2.16	-4.61	-1.23
Multikulturalism: sakrelevans	135	-4.05	0.55	-4.06	-4.61	-2.17
Välfärd: position	135	-2.61	1.14	-2.92	-4.05	2.55
Multikulturalism: position	135	-0.32	0.83	-0.22	-2.52	2.54
Kontrollvariabler						
Medianväljare <i>t-1</i>	101	-4.15	10.43	-3.60	-24.69	26.61
Position H/V-dimensionen	135	-0.66	0.62	-0.73	-2.4	1.1
Blandsystem (dummy)	136	0.18	0.39	0.00	0.00	1.00
Pluralitetssystem (dummy)	136	0.12	0.32	0.00	0.00	1.00
Proportionellt (dummy)	136	0.70	0.46	1.00	0.00	1.00
<i>Total antal observationer</i>	136					

Kommentar: Tabell A11 presenterar deskriptiva data för variabler inkluderade i multipla regressionsanalyser som redovisas i Tabell A9 och A7. Först presenteras antal observationer, sedan medelvärde, standardavvikelse, min- och maxvärde. Variablerna som indikerar position tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar starkare vänsterposition, högt värde indikerar starkare högerposition. Variabler som indikerar sak-relevans tolkas på följande sätt: lågt värde indikerar att partierna tilldelar sakfrågan låg relevans, högt värde innebär att partierna tilldelar sakfrågan en högre relevans.

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A12: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers sakrelevans. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A12.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A12.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A12.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A12.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	0.068 (0.077)	0.029 (0.145)	0.202** (0.080)	0.068 (0.119)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.007* (0.004)	-0.007* (0.004)	0.000 (0.005)	0.001 (0.005)
Partiposition V/H	-0.490*** (0.085)	-0.488*** (0.086)	-0.192** (0.078)	-0.192** (0.077)
RVP storlek <i>t-1</i>	-0.004 (0.007)	0.013 (0.047)	-0.013 (0.011)	0.091 (0.065)
Pluralitetssystem	0.159 (0.100)	0.735*** (0.067)	0.092 (0.091)	-0.090 (0.108)
Blandsystem	0.243** (0.088)	-1.055*** (0.125)	0.082 (0.221)	0.090 (0.224)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.007 (0.019)		0.026 (0.016)
Konstant	-2.527*** (0.194)	-2.622*** (0.351)	-3.400*** (0.367)	-3.909** (0.507)
<i>N</i>	385	385	385	385
Justerat <i>R</i> ²	0.473	0.472	0.332	0.336
<i>N</i> kluster	80	80	80	80
<i>RMSE</i>	0.440	0.440	0.548	0.547

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar parti *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A12.1 och A12.2 är konventionella partier sakrelevans *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A12.3 och A12.4 är konventionella partier sakrelevans *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori. Statistisk signifikans: * = $p \leq 0.1$, ** = $p \leq 0.05$, *** = $p \leq 0.01$

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.

Tabell A13: Radikala vänsterpartiers påverkan på konventionella partiers position. Resultat från multipla regressionsanalyser

Oberoende variabler	Modell A13.1: Välfärd (fixed effects)	Modell A13.2: Välfärd (fixed effects)	Modell A13.3: Multikulturalism (fixed effects)	Modell A13.4: Multikulturalism (fixed effects)
	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})	<i>b</i> (SE _{<i>b</i>})
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i>	-0.189* (0.103)	-0.357 (0.213)	-0.135 (0.095)	-0.426*** (0.114)
Medianväljare <i>t-1</i>	-0.003 (0.007)	-0.003 (0.007)	0.002 (0.004)	0.002 (0.004)
Partiposition V/H	0.807*** (0.143)	0.804*** (0.144)	-0.040 (0.117)	-0.066 (0.110)
RVP storlek <i>t-1</i>	0.013 (0.015)	0.093 (0.074)	-0.022 (0.018)	-0.001 (0.016)
Pluralitetssystem	-0.810*** (0.112)	-0.860*** (0.112)	0.624*** (0.160)	0.598*** (0.155)
Blandsystem	-0.272** (0.122)	-0.844** (0.348)	0.597** (0.280)	0.166 (0.105)
Radikala vänsterpartier <i>t-1</i> X RVP storlek <i>t-1</i>		0.029 (0.026)		0.056*** (0.016)
Konstant	-2.938*** (0.335)	-3.390*** (0.617)	-0.398** (0.174)	-0.561*** (0.157)
<i>N</i>	385	385	385	385
Justerat <i>R</i> ²	0.525	0.525	0.364	0.382
<i>N</i> kluster	67	67	67	67
<i>RMSE</i>	0.798	0.798	0.780	0.769

Kommentar: Tabellen redovisar ej standardiserade regressionskoefficienter (*b*) jämte klustrade standardfel (SE_{*b*}). Standardfel är klustrat på partinivå. *R*² indikerar andel förklarad varians. Samtliga modeller inkluderar parti *fixed effects*, men redovisas inte. I Modell A13.1 och A13.2 är konventionella partier position *t* i sakområdet välfärd beroende variabel. I Modell A13.3 och A13.4 är konventionella partier position *t* i sakområdet multikulturalism beroende variabel. I samtliga modeller är proportionerligt valsysteem utelämnad och fungerar som referenskategori. Statistisk signifikans: * = *p* ≤ 0.1, ** = *p* ≤ 0.05, *** = *p* ≤ 0.01

Källa: Volksen et al. (2021a), sammanställt av författaren.